

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Budaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Vladna kriza v Franciji

V Franciji preživljajo zopet vladno krizo. Odkar je pred poldrugim letom Leon Blum v imenu ljudske fronte prvič zavladal v tej krasni deželi duha, to je že druga vladna stiska odnosno druga kriza vsega notranje-političnega življenja, ki je izbruhnila v znamenju gospodarskega poloma. Razlika med obema je samo ta, da je padec prve vlade ljudske fronte — ki ji je predsedoval Leon Blum sam — povzročil modri senat, ki je videl, da je treba odpoditi s krpila ljudi, ki blazno in ne da bi šteli, razmetavajo ljudsko premoženje, medtem ko je padec sedanje vlade — v kateri je sedel isti Leon Blum samo na podpredsedniškem mestu — povzročil lepi Leon sam, da prepreči, da bi vlada z močnimi ukrepi vzpostavila v državi socialni red in uvedla strogo gospodarstvo. Duh, ki vedno in povsod samo razkaja! Pesnik ni zaman iznašel to resnično rečenico. Odkar se je v Franciji spravila na oblast ljudska fronta, je ta dežela, ki je veljala za materno hišo duhovne kulture in materialnega bogastva, kakor obsedena od tega zlega duha, ki vztrajno gloda in razkaja vse vrednote, ki sestavljajo bit francoske države in njenega genija.

Notranje-politične krize katerekoli države bi morale ostati njihove notranje zadeve, o katerih naj bi imeli odločati le dotični narodi sami. Da, tako pravi splošno pravilo, ki smo ga vedno zahtevali, kadar je šlo za našo državo, a ki smo ga vedno spoštovali tudi, kadar je šlo za druge. Toda Francija tvori v tem pogledu častno izjemo. S svojim duhom je oplojila ogromne predele sveta in pomagala vzgojiti številne narode k svobodnemu življenju v spoštovanju duha in pisane ali nepisane pravice. Kot nesebična zaščitnica malih narodov si je v teku zgodovine pridobila nešteto iskrenih, nesebičnih prijateljev, ki so več vredna kakor pisane zavezniske pogodbe. Postala je sredi sodobnega kulturnega sveta središče duhovne tvornosti, kamor je vsa kulturni svet imel obrnjene svoje oči v pričakovanju, da se bo ob tem nevshaljem viru vedno znova in zopet znova oplojal. Prav zaradi tega tako izjemnega stališča je Francija postala nekako skupna last sodobnega sveta, v katerem so si številni narodi šteli v čast, da se smejo imenovati sinovi Francije, in so bile notranje-politične krize Francije vedno pojavi, ki so morali — in so dejansko vedno tudi — v živo zadeti družino narodov, ki je zajemala iz francoskega kulturnega zaklada. In tukaj je tudi treba iskati razloga, da imajo francoske notranje-politične krize tako močnega odmev po svetu, ne samo odmev, ampak tudi tako usodopolne posledice.

Ne vemo, če se odgovorni politiki, ki odločajo o usodi francoske notranje politike, vedno tudi zavedajo te resnice in če pri reševanju svojih notranje-političnih sporov kaj računajo na posledice, ki jih takšna ali takšna rešitev mora roditi v tisti veliki, čez naravne politične meje se raztezajoči duhovni Franciji, ki jo imajo dolžnost čuvati prav tako vestno, kakor svojo ožjo domovino. Ne vemo, smo zapisali, kajti to, kar se zadnja leta dogaja v Franciji, marsikaterim služi v dokaz za to, da sodobni politični rod zelo lahkomišlno zapravlja premoženje, ki so ga prejšnji francoski rodovi s trudom, z državniško modrostjo in s plemenitim razmahom duha nakopili širsemu svetu, kjer je obrodil lepe sadove. Vsako imovino je treba upravljal, da se ne razide. Duhovno imovino pa najbolj. Glede Francije imamo vtis, da gre v nič neprecenljiva imovina, in ker znamo ceniti njeno vrednost, nam je tega pojava neizmerno žal.

Ce kdaj, bi svet danes potreboval močnega in jasnega duhovnega vodstva, ko ga skrajnostne struje premetavajo enkrat sem, drugič tja, v toke, ki nobeden ne spoštuje naravnih zakonov in človeškega dostojanstva. Zaman se ozirajo narodi, ob katere pljuskuje ti nevarni toki, tja k narodu ob Seini, ki zapravlja čas z notranjimi razprtijami in daje sliko razvnanega socialnega občestva brez jasnih pogledov na vsa važna življenjska vprašanja. Ce kdaj, bi danes svet potreboval občutka zanesljive varnosti, ki na desni in levi vstajajo valovi, ki groze, da ga pokopljejo v svojih vojnih vrtilcih. Z dvomom v srečo se ozirajo narodi tja proti temu nepremagljivemu narodu na zapadu, ki je v vsej svoji veličastni zgodovini bil zatočišče miru in ki danes nasprotnikom miru nudi podobo o notranje-političnih problemih prepričaje se skupine, ki je menda pozabila, da je svet okrog nje podira. Vemo, da je ta podoba varljiva, a kaj, ko sodobni tvorniki zgodovinskih dogajanj prav zaradi takšnega vtisa izoblikujejo novo dobo po svoje.

Cim dalje traja poskus ljudske fronte v Franciji, tem bolj spoznavamo vsi obseg katastrofe, ki jo je povzročila ne samo v Franciji — o tem si niti ne dajemo pravice soditi — ampak v onem mednarodnem svetu, ki je še do nedavnega imel Francijo za svoje naravno središče. Naravnost čuditi se moramo, da se med velikimi govorniki, ki bleste v francoskem parlamentu, do sedaj še ni našel nobeden, ki bi bil imel pogum ponoviti besede, s katerimi je sloviti vojskovodja obvestil kralja Ludovika XV., ki je živel sredi veseljenih prireditvev v Versaillesu, o zaporednih porazih njegove izmučene in zamarnjene vojske: »Veličanstvo, čestitam vam, kajti vi

Zadnji trenutki druge vlade francoske ljudske fronte

Pariz, 14. jan. AA. (Havas.) Vlada g. Chaumpepsa je odstopila, ker so zastopniki socialistov sklenili, da ne morejo več sodelovati v tej vladi. Predhodni dogodki, ki so povzročili ostavko, so se razvijali takole:

Burna seja parlamenta

Nočna seja je potekala nenavadno burno. Napetost je dosegla vrhunec v trenutku, ko se je dvignil ministriški predsednik Chaumpeps ter na oster govor komunisti Rametta odgovoril: »Jaz ne potrebujem glasov vaše stranke in vam dam popolno svobodo. Ostanem zvest dani besedi. Ne verujem, da bi nam plemenitost francoskega naroda postavljala zahteve, da bi pozabili na svoje dostojanstvo. Komunisti Rametta zahteva zase svobodo akcije. Kar se mene tiče, mi jo dajem.« (Odobranje na desnici in na nekaterih klopih levice.) Nato je bilo glasovanje o zaupnici, ki se glasi: Parlament je zvest političnim, finančnim, valutnim in socialnim načelom, ki so jih potrdila prejšnja glasovanja in izraža vladi zaupanje, da bi lahko zaščitila finančno obnovo v denarni svobodi in da bi mogla vse obvezati za spoštovanje republikanskega reda. Tedaj so socialisti zahtevali, da se naj prekrine seja parlamenta. Seja so nato prekinili ob 3.25 in jo ob 4.45 nadaljevali. Vladne klopi so bile prazne. Predsednik Herriot je izjavil, da mu je predsednik vlade Chaumpeps rekel, da ga nadaljnji potek razprave ne zanima več. Nato je Herriot izjavil, da odlaga seja.

Levičarski poslanci so zapuščajoč dvorano vzklikali narodni fronti, poslanci desničarskih strank so pa odgovarjali z vzkliki: »V Moskvo!« Drugih incidentov ni bilo nobenih. Socialistična poslanska skupina je sestavila spomenico, v kateri navaja razloge za odstop socialističnih zastopnikov v vladi in sicer na tale način:

»Z obžalovanjem ugotavlja socialistična skupina, da je komunistična stranka na svoji zadnji seji izjavila, da ne bo glasovala v večini in da je zaradi tega predsednik vlade izjavil, da vrača tej stranki njeno svobodo, misleč s tem drugo usmeritev vladne politike. V takih okoliščinah se vlada ne more več sklicevati na ljudsko fronto. Socialistična poslanska skupina je zaradi tega sklenila, da njeni člani ne morejo več sodelovati v vladi.«

Vlada ne zmaguje več

Blum je prišel v poslansko zbornico in je pisemo o odstopu socialističnih ministrov izročil Chaumpepsu, nakar je ta takoj sestavil pismo o skupnem odstopu vlade. Ob petih zjutraj je pet članov vlade, ki so odstopili, zapustilo poslansko zbornico in se napotilo v Elizejsko palačo, kjer so predsedniku Lebrunu sporočili odstop vlade. Ob 5.30 so ministri zapustili Elizejsko palačo. Tamkaj je ostal samo Chaumpeps, ki se je posvetoval z Lebrunom. Njun razgovor je ob 6 zjutraj še vedno trajal. Razgovor med Chaumpepsom in Lebrunom je trajal tričetrt ure. Po odhodu iz Elizejske palače ob 6.15

je Chaumpeps izjavil, da bo predsednik republike Lebrun pričel svoja posvetovanja ob 10 popoldne. Najprvo bo sprejel predsednika senata Jeanneneya, nato pa predsednika poslanske zbornice Herriota.

Daladier, Chaumpeps, Herriot ne bodo sestavljali nove vlade

Vojni minister v Chaumpepsovi vladi in bivši predsednik vlade Daladier je bil sprejet proti večeru pri predsedniku republike, ki mu je ponudil mandat za sestavo nove vlade. Ko je Daladier odhajal z elizejske palače, je izjavil častnikarjem, da je odklonil ponudbo, da naj sestavi novo vlado.

Komunistična stranka je objavila v večerni izdaji »Intransigeant« izjavo, v kateri pravi, da s svojim glasovanjem proti Chaumpepsu ni hotela razbiti ljudske fronte. Glasovala je proti Chaumpepsu, ker je znan zaradi svojega protidelaškega stališča. Stranka grozi, da bo znala preprečiti sestavo vlade izven okvira ljudske fronte. Novi predsednik vlade more biti samo tisti, ki prisega na program ljudske fronte.

Dopoldne je Lebrun sprejel predsednika senata Jeanneneya in predsednika parlamenta Herriota.

Največji letalski napad

London, 14. jan. AA. (Havas.) »Daily Express« prinaša poročilo svojega dopisnika iz Hongkonga, da so Japonci večer izvršili največji letalski napad v vojni zgodovini. 160 japonskih letal je vrlo več sto bomb v raznih krajih Srednje Kitajske. Tako se je Japoncem posrečilo pretrgati ves promet med Hongkongom in Kantonom. Število žrtev je veliko, a tudi škoda je precejšnja. Na železniški postaji v Kvantienu so japonska letala napadla vlak in uničila lokomotivo in pet vagonov. Pri japonskem letalskem napadu na Kanton so sestrelili pet japonskih letal.

Kita ci mobilizirajo ženske

Agencija Domei poroča iz Kantona, da je poveljstvo kitajske kvantunske vojske za pokrajino Kvantung izdalo mobilizacijsko povelje za vse ženske, stare med 18 in 40 let. Moški bodo poslani na fronto, ženske pa bodo oborožene in bodo opravljale pomožno službo.

Po bo iščih Šantungu

Poveljstvo japonske vojske, ki je sedaj že popolnoma zaseda Cingtav, je sprejelo odposlansvo 40 kitajskih veljakov, ki so izrazili željo, da bi sodelovali z Japonci pri upravi zasedene pokrajine. Japonske oblasti bodo tudi tukaj organizirale avtonomno oblast, ki bo skrbela za red in pravilno poslovanje.

Dr. Stojadinović na poti v Berlin

Berlin, 14. januarja. AA. Danes v petek ob 9.11 dopoldne so se odpeljali člani tujakšnje nemške delegacije, ki bodo od nemške meje spremljali predsednika jugoslovanske vlade in zunanjega ministra ter njegovo gospo v Berlin. Uradna delegacija prispe na mejo danes popoldne, kjer bo sprejela svojega gosta.

Jugoslovanski časnikiarji v Nemčiji

Snoči ob 23.52 so se pripeljali z brzim vlakom na anhaltske postajo v Berlin jugoslovanski časnikiarji pod vodstvom šefa centralnega presbiroja dr. Koste Lukovića. Na postaji so jih slavnostno sprejeli zastopniki domačega tiska, ter zastopniki zunanjega ministrstva, politični šef tiskovnega urada nemške vlade Dietrich, ki jim je želel priskrbo dobrodoščilo. Prisotni so bili tudi zastopnik propagandnega ministrstva vladni svetnik Bade in vladni svetnik baron Weissenhofer, zastopniki jugoslovanske kolonije, predstavniki nemško-jugosl. trgovske zbornice v Berlinu in zastopniki jugoslovanskih časnikiarjev. Z dr. Kosto Lukovićem so se pripeljali tile jugoslovanski

ste edini vladar na svetu, ki sredi godbe in plesa izgublja svoje premoženje! Imel bi uspeh, moral bi ga imeti. Sprožil bi val navdušene obnove, ki bi Francijo postavila nazaj na izgubljeno mesto, ji vrnila njene tako dragocene kolonije duha in vrnila sedanjemu tavačnemu svetu zopet notranje in zunanje ravnotežje. Toda z razvalinami posejana pot, po kateri hodi ljudska fronta, k temu cilju ne vodi. To moramo odkritosrčno izpovedati prav sedaj, ko nam nova vladna kriza daje za to vnanji povod. Ta pot vodi v pogubo in jo ne morejo hoditi narodi, pa čeprav se nazivajo otroci francoskega duha.

Pri tem je sedaj vseeno, naj se naslednik Chaumpepsa imenuje zopet Chaumpeps, ali Sarraut, ali Steeg ali Daladier, ali kakorkoli že, vseeno nam je, nam, ki spadamo v duhovni krog od Francije tolikanj oplojene zapadne kulture, če bo nova vlada šla en korak proti desni ali dva, edino, kar bi želeli, a a to iz vsega srca, je, da si francoski narod izbere vlado, ki bo voljna čuvati dediščino stoletij in ki bo Franciji vrnila — tako na polju duha v mednarodnopolitičnem življenju — moč in ugled velesile, ki vodi.

ski časnikiarji: gg. Svetovski (Vreme), Milan Tokin (Samouprava), Dušan Janković (Slovenski jug), Jožo Lakatoš (Jugoštampa iz Zagroba), Zv. Golubič (Tipografija, Zagreb), Drago Potočnik (Slovenec, Ljubljana), Stanko Virant (ravnatelj »Dutrac, Ljubljana), Franc Cham (Duetsches Volksblatt, Novi Sad), Svet. Savković (Balkan, Belgrad) in Mehmed Šahinamič (iz Sarajeva). Ko so se pozdravili in seznanili s svojimi gosti, so domačini sprejeli jugoslovanske časnikiarje v hotel »Kaiserhof«, kjer so se jugoslovanski časnikiarji nastanili kot gosti nemške vlade. Njim na čast vibra že nekaj dni na hotelu jugoslovanska zastava. Jugoslovanski časnikiarji so se nato zbrali v lepem salonu hotela in ostali dolgo časa v razgovoru s svojimi berlinskimi tovariši ter preresetali z njimi pereča vprašanja in poročali o svojih vtisih s potovanja.

Glasovi nemškega tiska

Vsi nemški listi, zlasti pokrajinski, posvečajo kar največjo pozornost obisku predsednika jugoslovanske vlade dr. Stojadinovića. Listi prinašajo fotografije predsednika vlade, njegov življenjepis in komentarje o važnosti tega obiska. Iz vseh listov se pa vidi izredno velika važnost, ki jo nemški tisk pripisuje temu obisku. Listi prinašajo tudi obilna poročila o obisku dr. Stojadinovića iz tujih virov, v prvi vrsti iz balkanskih, posebno turških, pa iz severnih, zlasti švedskih. Navedimo nekaj primerov.

Ugledna revija »Freude und Arbeit«, ki izhaja v več jezikih, posveča vso številko, drugo v letošnjem letu, obisku dr. Stojadinovića. Tednik »Die Woche« je takisto posvetil vso številko obisku dr. Stojadinovića pod naslovom »Obnova Jugoslavije«. »Illustrierte Zeitung« posveča največjo številko Jugoslaviji. Zanimiv je članek znanega vojskega strokovnjaka o jugoslovanski vojski. »Deutsche Allgemeine Zeitung« pozdravlja predsednika jugoslovanske vlade. »Berliner Börsen Zeitung« ponatiskuje iz lista »Volk und Reich« članke predsednika dr. Stojadinovića in nemškega zunanjega ministra v. Neuratha. »2-Uhr-Blatte« prinaša in ilustrira svoje poročilo z zanimivimi slikami, prenesenimi po fotobrojni poti. »Völkischer Beobachter« objavlja pod naslovom »Pomen dr. Stojadinovićeve osebnosti« daljši članek, kjer pravi, da se ima Jugoslavija zahvaliti odločnosti dr. Stojadinovića, da razpolaga danes s temelji za težko industrijo, razen tega pa s celo vrsto raznih industrijskih panog, ki odlično napredujejo in ustvarjajo povsod po državi nove možnosti za prehod k živahnejši izpopolnitvi industrije.

riota. Herriotu je ponudil mandat za novo vlado, pa je Herriot to odklonil. Nato je Lebrun sprejel Chaumpepsa in mu zopet ponudil mandat za sestavo nove vlade, toda Chaumpeps mu je izjavil, da so zadnji dogodki vsem še preveč v spominu, da bi on že mogel sestaviti novo vlado.

Ob osmih zvečer je poklical v elizejsko palačo k sebi predsednik republike finančnega ministra Bonnetta. Verjetno je, da mu bo ponudil mandat za sestavo nove vlade.

Nemir na borzi

Funt je notiral danes na borzi 151.60, dolar pa 30.35. Tečaj funta neprestano raste. Na borzah in v poslovnih krogih je zavladala velika panika. Francoska banka je poslala banke, naj takoj ustavijo vsako devizno transakcijo, dokler ne bo sestavljena nova francoska vlada in dokler ne bodo določene smernice nove franco. finančne politike.

Zasedanje ZN preloženo

Francoska vlada je zaprosila angleško vlado, da naj doseže v Zenevi, da se zaradi vladne krize v Parizu začetek zasedanja sveta ZN odloži od 17. na 26. jan. Glavno tajništvo je o tem obvestilo takoj vse člane sveta.

slovanje. V Cingtav se sedaj vrača 17.000 Japoncev, ki so morali v septembru lanskega leta bežati na Japonsko. Vračajo se na velikih japonskih parnikih v skupinah po 500—1000 ljudi.

Iz Cinana (Tsinana) poročajo, da kitajske nedredne čete še naprej požigajo japonsko lastnino, kjerkoli se umikajo. Tako je večerj bilo razdejanih 70 japonskih hiš v Cingtjenu z vsemi trgovskimi skladišči. Porušen je tudi japonski konzulat. Uničeni so nadalje premogovniki v Pušanu in Čečvanu (Teechuanu). Beg kitajskih čet po vsem Šantungu traja dalje.

List »Niši Niši« je dobil iz Hongkonga poročilo, da je prispelo v Hankov 100 letal in 300 sovjetskih pilotov. Letala so najmodernejšega tipa in zmogajo hitrost 500 milj na uro. List »Jomuri« je pa dobil poročilo iz Sanghaja, da je prislo v Zunaju Mongolijo 40.000 sovjetskih vojakov.

Zadnja beseda maršala Čangka šhu

London, 14. jan. b. V tukajšnjih merodajnih krogih smatrajo, da je glavni vzrok zavlačevanja objave sklepov cesarskega sveta, ker maršal Čankajšek se ni odgovoril. Angleški politični krogi so dobili informacije, da je japonska vlada poslala maršalu Čankajšku ultimativno noto, ki obsega naslednjih šest točk:

1. Japonci zahtevajo, da se med Japonci in Kitajsko sklene gospodarska pogodba, ki bo omogočala izkoriščanje prirodnih bogastev na Kitajskem, dalje pobiranje carin, vodstvo v zunanji trgovini, vodstvo vsega prometa — tudi železnice.
2. Kitajska mora položiti orožje ter z Japonci in Mandžurijo skleniti protikomunistično zvezo in obenem priznati Mandžurijo.
3. Kitajska mora dovoliti, da se v važnih krajih vzpostavijo japonski garnizoni.
4. Japonska zahteva, da se ustanovi demilitarizirana cona na Kitajskem tam, kjer bodo te Japonci zahtevali.
5. Japonska zahteva vzpostavitev vlade v notranji Mongoliji, ki bo popolnoma neodvisna od kitajske vlade. Istočasno bi se morala na severnem Kitajskem postaviti neodvisna vlada.
6. Kitajska mora plačati vso vojno škodo.



Nekdanji rektor Slovenske univerze dr. med. in dr. fil. profesor dr. Alfred Šerko, ki je večerj, 14. t. m., umrl v Ljubljani.

Zemunska vremenska napoved: Pooblaščen v večji severni polovici kraljevine, kjer utegne biti nekaj dežja. V južni polovici prevladuje jasno. Toplota brez posebne spremembe.

Zagrebska vremenska napoved: povečanje oblačnosti.

Dunajska vremenska napoved: nagle spremembe vremena, zapadni vetrovi bodo popustili, menjajoče in zelo oblačno, temperatura se ne bo mnogo spremenila.

Zimska bitka pri Teruelu

Pregled dogodkov

V zadnjih tednih je zopet naraslo zanimanje za vojne dogodke v Španiji. Po srečno končanem vojnem pohodu v Asturijo so se politični in vojaški krogi bavili večinoma z ugibanji, kje bo Franco zastavil svojo nadaljnjo ofenzivo. Toda medtem je njegov nasprotnik z veliko silo udaril na mesto Teruel in započel tako imenovano teruelsko bitko, ki se do sedaj ni povsem zaključila.

Pri Teruelu je Francova fronta segla najgloblje v rdečo ozemlje in le še kakih 120 km zračne črte je od tega mesta do Sredozemskega morja. Mnogi vojaški strokovnjaki so sklepali, da bo zaradi tega na tem mestu Franco poskušal izvesti predor proti Valenciji, oziroma do morja in tako ločil rdečo Španijo od Katalonije. Toda medtem so v največji tajni rdeči poveljniki v težko pristopnem ozemlju osredotočili velike množice svoje vojske, obstoječe iz mednarodnih brigad in katalonske milice in pričeli 15. decembra dobro premišljeno ofenzivo proti Teruelu. S tem so imeli za vojaške odločitve za nekaj časa dobili v svoje roke. Vdor rdečih čet, ki je prihajal od zapada, vzhoda in juga, se je posrečil in šele na črti Rubiales-Celadas, to je po kakih 10 km, se je posrečilo ofenzivni sunek ustaviti. Očitno je, da so bile Francove čete presenečene in da je Franco na nekem drugem kraju pripravil odločno ofenzivo.

Zaradi posrečenega vdora rdečih je mesto Teruel, ki je imelo številčno le malo posadko, bilo obkroženo okrog in okrog s sovražnim ozemljem. Barcelona je zmotno poročala, da je bilo mesto osvojeno. Dne 29. decembra se je pričela protiofenziva Francove vojske v dveh smereh: od severa in juga naj bi narodna vojska vdrila proti mestu in očistila vmesno ozemlje nasprotnikov. Z 30. in 31. decembra je južna skupina pod poveljstvom generala Varele dosegla odločujoče uspehe in zopet zasedla mesto Campillo ter znamenito višino Muela pri Teruelu. Posrečilo se ji je celo zasedati del gorskega masiva pri Villastar. Ti oddelki so tudi prišli v rahel stik z obleganci v Teruelu, ne da bi mogli zaradi narasle reke vdreti v samo mesto.

Dobro premišljenega načrta ni bilo namreč mogoče v celoti izvesti, ker je zastala severna skupina generala Arande. Sicer je levo krilo spočetka zasedlo mesto Celadas in prodrla še dalje, toda silen mraz in snežni viharji so ustavili nadaljnje prodiranje. Levo krilo na teh višinah, ki dosegajo do 2000 m, ni moglo naprejši in tako tudi general Varela na jugu ni mogel prinesiti obleganemu učinkovite pomoči. Sicer se ni popolnoma pojasnilo, zakaj se je po 14 dneh nad vse junaške obrambe podpolkovnik Rey predal oblegovalcem, zdi se pa, da so govorice o izdajstvu vsakakor prenašljive. Strategičen položaj narodnih čet se po izgubi mesta ni bistveno spremenil, kakor kaže pogled na zemljevid. Več kot polovica ozemlja je bilo zopet nazaj osvojenega. Pač pa je nevarnost, da bo fronta zamrznila. Stvar Francove vojske je, ako se ji bo posrečilo, da v najkrajšem času zopet prevzame iniciativo na bojišču in izvede svoje prvotne načrte.

Izjava g. Delbosa ovržena

Veliko pozornost je vzbudil demanti francoskega zunanjega ministra Delbosa, ki je objavil v listih uradni komunikacije, v katerem zavrača trditve nacionalnega španskega časopisa, da se na teruelski fronti na strani rdeče vojske borijo po večini francoski miličniki. »Adelante« iz Salamance nasproti temu ugotavlja, da Delbosovemu demantiju ne bo nihče verjel, ker je narodna armada pokopala na tisoče francoskih vojakov, ki so padli v ofenzivi pri Teruelu, pa še zdaj leži v snegu na stotine trupel francoskih vojakov okoli Teruela, ki molče demantirajo demanti gospoda Delbosa.

Diplomatski uspehi narodne vlade

Narodni španski tisk daje izjava odnevu, ki ga je povzročila v narodni Španiji konferenca v Budimpešti. Priznanje narodne Španije s strani Avstrije in Madžarske pomeni velik političen uspeh.

Osebnost

Za ravnatelja nepopolne mešane realne gimnazije v Mariboru je postavljen Ivan Prijatelj v 4. skupini, II. stop. Premeseni so sledeči učitelji ozir. učiteljice: Franc Cuk iz Radeč v Teharje, Marija Adamič-Apič iz Toplice v Laško, Josip Unverdorben iz Zreče v Rog. Slatino, Adalbert Božič iz Trbovelj v Radeče, Franc Valjavec iz Črnomlja v Smarنو pri Kranju, Terezija Aleksič, mešč.-šolska upraviteljica v Dol. Lendavi na mešč. šoli v Mariboru in Cecilia Molk iz II. mešč. šole v Ljubljani na I. drž. mešč. šoli.

Za sodnika apelacijskega sodišča v Zagrebu je postavljen dr. Josip Kavčič, namestnik višjega drž. tožila v Splitu; za starešino okraj. sodišča 4. skup. 1. stopnje v Ložu je postavljen Vladimir Velušček, sodnik okraj. sodišča iste polož. skupine v Ljubljani. Po prošnji je prestavljen na okrajno sodišče v Ljubljano Albin Torrell, sodnik okrajnega sodišča 4. skup. 2. stop. v Radovljici; na okrajno sodišče v Radovljico Josip Fister, sodnik okrajnega sodišča 7. skup. v Ljutomeru; za prof. 4. skupine 2. stop. je napredoval na drž. srednji tehnični šoli v Ljubljani arh. Rado Kregar.

Belgrad, 14. jan. AA. Na predlog pravosodnega ministra so povikani za pisarniške uradnike 6. skupine Franc Solnik, pisarniški oficijal okrožnega sodišča v Novem mestu, Ivan Draksler, višji pisarniški oficijal okrajnega sodišča v Novem mestu, Fran Morel, višji pisarniški oficijal okrajnega sodišča v Novem mestu, Matija Zorjan, višji pisarniški oficijal okrožnega sodišča v Mariboru, za višjega pisarniškega oficijala v 7. skupini Franc Tumpej, pisarniški oficijal 8. skupine pri okrožnem sodišču v Ljubljani.

Postavljeni so: za starešino okrajnega sodišča v 4. skupini 1. stop. v Litiji Ivan Trtnik, sodnik okraj. sodišča v Ptuj, za sodnika okrajnega sodišča v 7. skupini v Dolnji Lendavi Otmar Cvir, pristav 8. skup. okrajnega sodišča v Mur. Soboti, za sodnika okrajnega sodišča v Ljutomeru Stanko Črnivec, pristav 8. skup. sreškega sodišča v Ložu.

Upokojen je starešina okrajnega sodišča 3. skupine 2. stop. v Litiji Ivan Huter.

Premeseni je k okrajnemu sodišču v Ptuj dr. Robert Kramberger, sodnik okrajnega sodišča 7. skupine v Dolnji Lendavi.

Na predlog ministra za trgovino in industrijo sta povikana na državni srednji tehnični šoli v Ljubljani za profesorja šesté skupine Boris Jaklič, v državni obrtniški šoli v Kranju, za profesorja 6. skupine in vršila dolžnosti ravnatelja inž. Franjo Kočvar.

uspeh. Seviljski »ABC« piše v uvodu, da sme narodna Španija odsej šteti med svoje prijatelje tudi Romunijo in Jugoslavijo. Zelo pozdravljajo španski nacionalni listi tudi imenovanje dr. Pereira za poslanika Portugala v Salamanci, ker je Pereira intimen sodelavec portugalskega vodje Oliviera Salazarja in je bil v njegovi vladi doslej trgovinski minister.

Komu-istično gnezdo v Lizboni

Kako zelo boli rdečo Evropo opora, ki jo ima narodna Španija v Portugalski, dokazuje dejstvo, da je policija v Lizboni spet odkrila komunistično zaroto. Policija je že pred nekaj meseci vedela, da komunisti v Lizboni z denarjem iz sovjetske Rusije in iz Pariza izdajajo skrivni list »O Avante«; se je pa potuhnila, da da bi prišla na sled vsej zaroti. Na ta način je policija izvedela, kje se nahaja komunistična centrala in jo je obkolila. Komunisti so začeli streljati ter so obenem zanetili ogenj v poslopiju. Kljub temu se je policiji posrečilo komuniste prijeti in aretirati. Komunisti so svoje letake razširili širili med armado. Komunisti so zbirali denar tudi z nabiralnimi polami za brezposelne ter za ustanovitev ljudskih knjižnic. Denar pa je bil namenjen za znano »Rdečo pomoč«, ki ima svojo centralo v Parizu.

Priprave za prihodnji udar

Kakor se je izvedelo v zadnjem trenutku, ima francosko-sovjetsko poveljstvo rdeče armade pred Teruelom strategičen namen, da se polasti ceste za Teruelom, ki bi skrajšala pot, katero morajo prehoditi rdeče rezerve iz Madrida na pomoč teruelskim tovarišem, za 300 km. Ta namen je pa rdeče poveljstvo izdalo z letalskih napadov, ki pa se je posrečilo zaradi večje tehnične usposobljenosti narodne letalske eskadre. Medtem pa Francov, oziroma Morenov generalni štab pripravlja protiofenzivo, s katero namerava vreči vso rdečo armado nazaj.

† Prof. dr. Alfred Šerko

Ljubljana, 14. januarja.

Danes ob tri četiri na 7. zvečer je po devetdnevni težki pljučnici umrl dr. Alfred Šerko, prejšnji rektor, prorektor, dolgoletni dekan in prodekan, častni predsednik Akademskoga pedskega zbora — vrli Slovenec in eden izmed največjih naših mož in značajev, ki se tudi v najtežjih dobach nikoli ni zbal, ki je sovražil laž in licenstvo ter ljubil resnico in pogum bolj kot sonce. Umrl je veliki ljubitelj prirode, ki jo je poznal dobro kakor Axel Munie.

Njegov učencec dr. Bogomir Magajna nam je poslal naslednje posmrtno pismo o svojem učitelju. Naš list bo o zaslužnem pokojniku ob priliki še priobčil stvari, ki bodo zanimale javnost, da bo vse našo občinstvo spoznalo svetli značaj slovenskega znanstvenika dr. Alfreda Šerka.

Dr. Alfred Šerko se je rodil 1879 v Cerknici na Notranjskem, kjer je stopil s petim letom v ljudsko šolo in jo dovršil z desetim. Nato je abeolviral v Ljubljani utrakovistično nižjo gimnazijo pod ravnateljstvom Wiesenthalera in nemško višjo gimnazijo pod ravnateljstvom Senkoviča. Po maturi leta 1897 je odšel na dunajsko univerzo, kjer se je vpisal na filozofijo. Studiral je logiko, psihologijo, spoznavno teorijo, zgodovino filozofije in promoviral leta 1904 z disertacijo: »Ueber den Begriff des Wesens bei Spinoza« za doktorja filozofije. Z v tem času se je živo zanimal za psihiatrijo in postal predavatelj slovitega psihiatra Krafft-Ebinga in psihoanalitika Sigmunda Freuda. V želji, da bi se posvetil psihiatriji, se je vpisal na medicino in promoviral leta 1909. Kot medicinec je stalno obiskoval psihiatrično kliniko, kjer ga je uvel v delo stroko tedanjí asistent prof. dr. Erwin Straneky. Po promociji je odšel na psihiatrično kliniko znamenitega profesorja Kraepelina v München. Dasi inozemec, se je vendar kmalu uveljavil na tej kliniki z dobro sestavljenimi popisi bolezni in si pridobil zaupanje svojega šefa, ki mu je dal na razpolago vse ogromni material svoje klinike. Posebno se je Šerko tedaj zanimal za paranoide psihoze, preiskal na stotine in stotine bolnikov, zabeledeval potek njihovih bolezni, ko so bili prestavljeni po različnih blaznicah Bavorske (Egling, Garbece in drugih) ter zbral skoraj pol tisoč izčrpnih popisov paranooidnih psihoz, izmed katerih je več kot dve tretjini sestavljal sam. Na podlagi tega materiala, ki ga je odstopil na vpogled profesorju Kraepelinu, je objavil leta 1912 svojo razpravo »Ueber paranoide Erkrankungen«, s katero je izpopolnil svoj sistem psihoz in postavil novo bolezensko enoto »parafrenijo«. V Münchenu je delal tudi poizkuse (tudi na sebi) z meskalinom, na podlagi katerih je pozneje leta 1913 objavil svojo razpravo »Im Meskalinrausch«, ki je kot prva opozorila znanstveni svet na ta alkaloid.

Ker ni Kraepelinova klinika sprejemala nevroloških bolnikov, je po triletnem delovanju na njej zapustil München in odšel na Dunaj k Wagner v Jauregg, kjer je bil po nekaj mesecih imenovan za kliničnega asistenta in prevzel klinično vodstvo nevrološkega oddelka. Zanimal ee je v tem času zlasti za tumorje hrbtne možga in objavil leta 1913 razpravo: »Einiges zur Diagnostik der Rückenmarksgeschwülste«.

Spomladin leta 1914 je zapustil Dunaj in se preselil v Trst, kjer je odprl privatno prakso kot nevrolog-psihater. Istočasno je bil imenovan za slovenskega psihiatra-izvedenca pri deželnem sodišču. Potem pa je moral na rusko fronto na nemško-poljsko mejo v Slezijo k topniškemu p. Od tam je moral v Karpate, kjer je doživel strahovito epidemijo kolere in strašni poraz avstrijske armade. Po nemško-avstrijskem prodoru je odšel v Podolje, kjer je doživel strahotno Bruslovo ofenzivo. Zaradi protidržavnih izjav bi tedaj kmalu prišel pred vojno sodišče, a se je umaknil s pomočjo simulacije v krakovsko garnizijsko bolnišnico. Tam je prevaral šefa nevrološkega oddelka, ki ni vedel, da je bil Šerko asistent dunajske nevrološke klinike, in ta ga je odpustil kot popolnoma neodzgovornega in nesposobnega za službo, domov. Ker ni imel doma kaj početi, je pisal generalu Boroeviču pismo, s prošnjo, naj ga pozove na italijansko fronto. — 14 dni potem se je moral javiti v Gradec v garnizijsko bolnišnico, katere psihiatrični-nevrološki oddelki je bil tedaj v veliki stiski, ker ni bilo razen šefa priv. doc. dr. Phlepsa, nobenega strokovnjaka psihiatra o bolnišnici, kjer pa so bili bolniki večinoma Slovenci in Italijani. V tej bolnišnici je ostal do leta 1919. Poleg ogromnega dela — do 2000 stro-

Knez-namestnik Pavle se vrača iz Grčije

Atene, 14. jan. AA. Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle in Nj. Vis. kneginja Olga sta danes odpotovala iz Aten. Na postaji so ju pozdravili Nj. Vel. kralj Jurij II., ruski veliki knez Dimitrij, princesa Aleksandra, princ Jurij, princesa Orleanska, princesa Evgenija, predsednik vlade Metaxas s člani vlade, predstojniki diplomatskih odposlanstev držav Male antante in Balkanske zveze, generali, člani vojaškega in civiln doma Nj. Vel. kralja in osebje jugoslovanskega kraljevskega poslanstva v Atenah s poslanikom Lazarevičem na čelu.

Z istim vlakom so odpotovali tudi Nj. Vis. vojvoda in vojvodinja Kentska, princ in princesa Türinška, minister dvora Antič, prvi pribočnik general Hristić, častna dama Lozaniceva in pribočnik general Dekaneva. Do meje spremljata Nj. Vis. kneza namestnika general Jalistas in ravnatelj zunanjega ministrstva Argirópulos, ki sta mu bila oba ves čas bivanja v Grčiji prideljena.

Radijska oddaja za izseljence

Belgrad, 14. jan. Kratkovalovna radio-postaja Centralnega presbiraža bo nocoj od 1—2 ponoči zopet oddajala program za naše izseljence v Ameriki. Govoril bo minister za telesno vzgojo Miletič. Nasloplil bo tudi znani Akademski kvartet iz Ljubljane, ki sodeluje na nocošnjem in jutrišnjem prosvetnem večeru tukajšnjega prosvetnega društva. Akademski kvartet bo jutri zvečer od 8—9 pel tudi v belgrajski radio-postaji.

Belgrad, 14. januarja. m. Semkaj je dospela skupina francoskih kiparjev iz Marsailia, ki je izdelala osnutke za monumentalni spomenik tragičnemu umrlemu kralju Aleksandru in Louisu Barthouju. Francoski umetniki so prinesli s seboj lepa darila za kneza namestnika Pavla in predsednika vlade dr. Stojadinoviča.

kovnih mnenj letno — je vendar našel toliko časa, da je objavil tri obširne razprave, in sicer: Über Simulation der Geistesstörung, Involutionsparaphrenien, Akute paraphrene Angstpsychose.

Obširne razprave, priobčene v najboljših nemških psihiatričnih revijah, so vzbudile v znanstvenem svetu precej pozornosti. — Potem se je prijavil za habilitacijo na dunajski univerzi, ki ga je pa po polomu monarhije odklonila kot Slovenca. Zato je odšel v Prago in se tam habilitiral kot privatni docent za nevrologijo in psihiatrijo. Za inavrgno disertacijo je predložil svoj opis o-tumorjih hrbtne možga. Do jeseni leta 1919. je služil kot nevrolog v ljubljanski garnizijski bolnišnici, nakar je bil imenovan na novoustanovljeni medicinski fakulteti za rednega profesorja nevrologije in pozneje v Bolnišnici za duševne bolezni v Ljubljani za šefa oddelka. Kot tak je svojim študentom kmalu spisal potrebne, obširne, zelo izčrpne učbenike. Kot dekan se je neprestano potoval za obstanek in razvoj fakultete. Njegov glas pa se je slišal skoraj pri vsaki večji univerzitetni akciji. Pisal je tudi kulturno-polemične kritike in eseje, knjigo o Psihoanalizi ter sodeloval tudi sicer pri marsikateri drugi kulturni ali socialni akciji. Postal je znan tudi kot naš najboljši poznavalec kač. Bil je eden izmed najbolj popularnih slovenskih umskih velmož. V naši bolnišnici je bil obema zdravnikoma prijazen mentor. Bolniki in strežništvo so se ga razveselili, kadarkoli je hodil med njimi po sobah in dvorišču. Niti ob nedejah ni mogel strpeti, da bi jih ne obiskaval. Obenem je vršil v našem zavodu psihiatrična predavanja za juriste, ki so mu ob vsakem predavanju tesno napolnili predavalnico. Še zadnje dni pred boleznijo je skliceval seje za graditev nove bolnišnice in stopil zara drugega ponovno k banu in je bil uspeh že na vidiku. Kako mu je bila univerza pri srcu, sem videl tudi po tem, da se je še v vročinskem deliriu razgovarjal s svojimi medicinci, ki jih je videl v viziji pred seboj.

Umrl je Šerko, mož velikan učenosti, in mnogo jih bo, ki bodo žalovali za njim.

Dr. Bogomir Magajna.

Dr. Šerko kot človek in kulturni delavec

Dr. Alfred Šerko, rojen od imovitih starišev 16. julija 1879 v Cerknici, je bil eden najbolj izvršnih slovenskih osebnosti, znanstven talent velikega formata in eden prvih, ki je tudi globoko zaoral deviško njivo slovenske filozofije. Gimnazijo je studiral v Ljubljani, medicinsko in filo-

zofsko fakulteto pa na Dunaju. Mož najširšega obzorja je ostal ves vračten v slovensko kri in zemljo in bo med slovenskim narodom vedno slovel kot kulturni delavec, ki se ni dal zapeljati ne od časti, ne od zablodnih ideologij in fantastike, da bi tajil samobitnost slovenskega naroda in njegovo pravico do lastne kulture in udejstvovanja na vseh področjih življenja. V tem oziru je rajni bil aktiven in odločen faktor v našem javnem življenju, kadar je bilo treba braniti pravice slovenskega jezika in slovenskega duha. Njegov izredno kritičen duh pa je zasledoval vsak kulturni pojav v našem življenju, bodisi na polju čistega znanstva, bodisi v krogu lepih umetnosti, in njegove misli so bile vedno izvrine ter so pričale o globini in širini njegovega duha.

Že od mlada so znani o njem premočni dogodki, ki ga kažejo kot človeka izrednega humora pa tudi pikre satire in neizprosne resničnosti ter nekega filistru nepojmljivega širokega razmaha, ki je razodeval krepko prirodo, ki se ne da izžupati, ne utruditi ali uklentiti v meje običajnega meščanskega življenja. To je bila vedna priroda, polna nezlomljivega optimizma, železne vztrajnosti in delavnosti pa tudi sposobna zdravega užitka v polni meri, tako da se je to življenje zdelo neizčrpno in neporušljivo. Iz vsega pa je sevala pokojnikova dobrota, ki je bila na zunaj trpká, brez sentimentalnosti in včasih tudi osorna, pa pristna, polna in stanovitna ter lepa. Nobena misel in nobeno čustvo Šerkove prirode ni bilo zakrinkano, nepristno ali preračunano, ampak resnično in naravno ter neposredno. Kot znanstvenik ni bil suhoparen, neživljenski in pedanten, čeprav je obvladal tako svojo stroko kakor tudi vse osnove drugih ved kot pravi strokovnjak, in je gledal vsako vprašanje svoje stroke z najširšega vidika v zvezi z vsemi vprašanji naše bitni in vesoljstva; bil je pravi filozof, ki ne posnema in ne oaberkuje, ampak črpa iz svojega lastnega duhovnega bogastva in zora v bistvo stvari in človeka, torej moree v pomenu, ki so mu ga dajali stari Grki. Zato ni zapadel plehkemu racionalizmu ali kakemu sistemu, ki razven sebe ne vidi ničesar drugega in svet preustvarja oziroma potvarja po svojem ozkem umu, ampak je znal upoštevati vse, kar je ustvarjal in ustvarja človeštvo velikega in trajno vrednega, pa je zato tudi ohranil vedno razumevanje za vse to, kar se ne da prijeti z rokami in matematično dognati, ampak presegá našo omejeno ratio, dasi je bil Šerko po svojem naravnem ustroju v največji meri to, kar imenujemo realista.

Pokojni je napisal veliko temeljnih razprav in že njegov prvi sestavek, ki opisuje opojenost po mescalinu v Jahrbuch für Psychologie je popolnoma izvorno delo, ker je Šerko prvi napravil ta poizkus, ki je velike važnosti: ne samo v medicinskem ali specialno v psihiatričnem oziru, ampak tudi za znanost o podzvestnih pojavih in bioidih človekove duševnosti sploh. Med drugimi spisi omenjamo še razpravo o strahotni psihozi pri duševno bolnih in Zeitschrift für Neurologie und Psychologie ter izvajanja o simulacijah in njihovem razlikovanju ali pa soobstoju z duševnimi boleznimi v Jahrbuch für Psychologie. To so nemške razprave, dočim sta njegovi slovenski knjigi o živčevju človeka (1924) in o fiziologiji živčevja (1925) splošno znani. V zadnjem času je napisal zelo kritično, izvorno in temeljno važno slovensko razpravo o psihoanalitični metodi Freuda, v kateri je pokazal negativne strani te dušeslovne metode, ki ima svojo blodno podlago v nekem panseksualizmu ter je s tem tudi Šerko veliko doprinesel k spoznanju nevednih strani tega umovanja, ki je bilo še nedolgo tega splošna moda. Vrh tega imamo od njega zlasti v »Zvonu« duhovite kritične razprave o slovenskih filozofskih delih pa tudi o estetičnih ustvaritvah, in v vsem, kar je napisal, je kleno zrno.

V našem javnem življenju se je pokojnik posebno odlikoval, ko je bil rektor slovenske univerze in je s tega visokega položaja neustrašeno branil slovenski značaj naše univerze in pravico našega naroda do samosvojega kulturnega ustvarjanja. O tem bodo veliko pisali drugi in se zaenkrat omejimo na to, da poudarimo to stran njegove delavnosti in njegovega velikega in pogumnega, čistega značaja, ki ga postavlja v vrsto najboljših mož naše zgodovine. Nepozaben pa bo Šerko ostal zlasti velikemu krogu svojih osebnih prijateljev, ki jim je bil nenadomestljiv družabnik, poln iskrovitega duha, dobrohotne šaljivosti in ostre ironije, predvsem pa brezpozojne odkritosrčnosti duše, ki je vedno naravnost hodila svojo pot. Če se sme o kakšnem človeku to reči, se sme reči brez sence pretiravanja o pokojnem Alfredu Šerku: da je nenadomestljiv v svoji samobitnosti, ki je bila vprav izredna in samo enkratna v našem duhovnem in društvenem življenju.

Bodi mu večna slava!

Univ. prof. dr. Alfred Šerko je v svoji oporoki naprosil, da odklanja vsako sožalje v obliki vencev. Tisti, ki bi nameravali vence pokloniti, naj dajo primeren znesek v dobrodelne namene.

Belgrad, 14. jan. Na posredovanje ministrov je prometni minister tudi za letos dovolil polovično voznino splavarjem iz južnih krajev v domovino.



dr. Alfred Šerko

šef-zdravnik bolnišnice

Ohranili mu bomo hvaležen spomin!

V Ljubljani, dne 14. januarja 1938.

Uprava, osebje in bolniki bolnišnice za duševne bolezni Ljubljana - Studenec.

„Kdor gori za postavo — za nami!“

Vsem dobrim katoličanom



Kristus Kralj

V Ljubljani izhaja svetovni katoliški list »Regnum Christi« (Kraljestvo Kristusovo). Namen mu je, dvigniti vse katoličane na noge in jih združiti v boju zoper brezbožnost. Nič ni danes potrebnjega kakor to. Veliko in prepotrebno apostolstvo! Vsak zaveden katoličan bi moral podpirati to velevažno gibanje. Kako neizmerno delavni, agilni in požrtvovalni so brezbožci za svoje peklenške namene! Ne smemo se dati od njih prekositi in osramotiti! List je pisan francosko in nemško. (Slovensko za sedaj še nismo imeli.) Kdor enega teh jezikov razume, vsaj malo pripomore k temu velikemu podjetju, če si list naroči Stane samo 20 din. Le če bo število naročnikov zadostno, bo mogel izhajati.

Iz drugih držav je zdaj zelo težko denar pošiljati; zato naj bi za začetek domovina malo bolj pritisknila, da se to domače podjetje utemelji. Tudi darovi se hvaležno sprejemajo. Zaukrat gre še trda, da se dobi potrebno število naročnikov in spravi skupaj potrebni fond.

Kdor se hoče s tem velikim načrtom bolj seznaniti, naj si kupi knjigo »Kristus kraljuje«, ki je tudi pri drugih narodih vzbudila pozornost in je prevedena že na več jezikov. Nekaj modernega v najboljšem pomenu besede. Stane samo 10 din. — Zgled naj bo preprost čevljar v Trzinu, ki je pridobil 10 naročnikov, in neki slovenski mladenič v Pliberku na Koroškem, ki razširja list po vsej Avstriji in je naročil 300 izvodov knjige (slovenskih in nemških) ter jih razpečava. Oba vsa navdušena za idejo...

Oni, ki so list že prejeli, a še ne plačali, naj store to vsaj zdaj, ko prejmejo 6., zadnjo, številko I. letnika.

To leto bo izhajal list že kot revija in bo

Slovo čeških književnikov

Ljubljana, 14. januarja.

Po uspelem literarnem večeru, o katerem smo že poročali in ki se je pozneje po večerji v PEN-klubu razvil in prijateljski večer čeških in slovenskih književnikov, je na drugi dan povabil češkoslovaški konzul v Ljubljani g. Minovskij odlična gosta z nekaterimi slovenskimi književniki na izlet v najlepše kraje zimske Slovenije, v Planico in na Bled. Vreme je bilo krasno, resnično pripravljenost, da se razodene vsa lepota tujim, nam tako naklonjenim pesniškim srcem. Z ogromna skakalnica je prevzela naše goste, še bolj pa bližina gora, tako da so kar nadaljevali sprehod v Tamar, ki ga pa niso vsi dosegli. Se lepše pa je bilo na Bledu, kjer se je Triglav in Stol, Karavanke in Alpe ter jezero in grad in vsa slikovita okolica naravnost kopala v soncu. Vendar pa je kljub bolj južnemu soncu bilo jezero zamrznjeno tako, da je držalo motorna kolesa, kolesa, sani itd. ter so tudi naši gostje peš »poročali« na Otok. V hotelu »Toplice« so bila okrepčila in tam jih je tudi obiskal predsednik JČS-lice na Bledu g. dr. Janežič z gospo. Polni najlepših vtisov so zvečer zapustili ta naš biser, »podobno raj« ter se vrnili v Ljubljano, kjer so bili zopet gostje naših književnikov in kjer so si ogledali predstavi v našem gledališču, dramskem in opernem. Po prijetnem kramljanju z našimi književniki v kavarni »Union« sta češka književnika danes ob enih popoldne zastopala Ljubljano in se podala v Maribor, kjer bosta ponovila svoj epred. Na kolodvoru so se od obeh popoldne predstavnik ČJL s svojim predsednikom dr. Staretom na čelu, češka Obeč s predsednikom g. Rysko ter slovenski književniki in PEN-klub z akademikom Otonom Zupančičem na čelu. Češka književnika sta se pred odhodom še posebej zahvalila slovenskim knjižnim založbam, zlasti Jugoslovanski knjigarni, Akademski založbi ter Tiskovni zadrugi za prelepa knjižna darila, ki so jima jih dale na pot. Upajmo, da sta iz Slovenije prinesla najlepše vtise, ki sta nam jo predstavila. Danes prinašamo sliko, kako g. Hora in Novy v spremstvu češkoslovaškega konzula g. Minovskega in pesnika akademika gosp. Zupančiča polagata venec na grob Iv. Cankarja.

— Pri lenivosti črevesa, kataru v črevih, obolenju skrajnega črevesa odstranjuje naravna »Franz-Josefova« grenka voda zaprtje spodnjih organov dobro in naglo. Mnogoletne izkušnje uče, da redna poraba »Franz-Josefove« vode izbornu urejuje funkcije črev.

Recept: po min. soc. pol. in nar. zdr. S-br. 13.455, 25. V. 35.

prav lep. Ovitek bo krasila lepa in pomenljiva slika. Članke bodo prispevali odlični pisatelji raznih narodov.

Nekateri bi ga pri nas bolj cenili, ko bi izhajal kje drugod. Kar je domačega, nima veljave. Pri Slovencih celo ne, ker smo majhni in mislimo, da pri nas kaj velikega ne more in ne sme biti. Sosedov kruh je boljši. — Nekateri imajo pa vendar drugačen okus in mislijo, da bi tudi pri nas smelo biti kaj svetovno-važnega.

Sveti oče je že drugi (zadnjič 4. decembra 1937) pohvalil in blagoslovil R. Chr. in njegovo prizadevanje: »Plausu dignum«.

Onim, ki mislijo, da iz tega vendar ne bo nič, bodi povedana sledeča zanimiva zgodba:

V življenjsku ustanovnika »steylek« misijonske družbe (Božje besede), Arnolda Janssena, se bere: »Bili so skoraj sami majhni in malo premožni ljudje, ki so imeli zaupanje v njegovo ustanovo in ga podpirali. Izobraženci, posebno skoraj vsa duhovščina, so imeli podjetje za brezupno in so se odvegovali. Janssen je to vedel. Pozneje je pripovedoval: Kmalu sem videl, da kamorkoli sem prišel, so me gledali silno pomilovalno kot človeka, ki boleha na praznih sanjarijah.«

Danes, po 70 letih, pa je družba čudovito razširjena po vseh delih sveta. Ima že 25 provinc. Ali ni nekaj podobnosti med začetki te družbe in med R. Chr.? ... Ne, zdaj je veliko bolje!

Duhovščina večini nima ideje umeva in list narača. Nič manj dobri laiki. (Najbolje pa, mojster-čevljar!) — A malo podobnosti je vendar. Sicer bi tako stvar še bolj sprejeli in krepkeje podpirali. — A če je bilo prvo leto še nekaj neumevanja in nezaupanja, je upanje, da bo to drugo leto že veliko boljše.

Brezbožstvo grozansko naskakuje mesto božje. Ali ni naš čas podoben času Makabejcev? Oh, zlo je še mnogo hujše, brez primere razsežnejše! Tu nam velja beseda makabejskih bratov: »Kdor gori za postavo — pojdi za nami!«

List in knjiga se naročata po razširjavalcih ter v Jugoslovanski knjigarni, pri Ničmanu in na frančiškanski porti. Knjiga tudi pri Jezusovemu Srcu. — Pismo pa: »Regnum Christi«, Ljubljana.

Slovenska mladina na Koroškem v morju potujčevanja

S Koroškega, odondod, kjer je bila nekoč zibelka slovenstva, zdaj pa se spreminja v njegovo grobnico, smo prejeli pretresljivo pismo slovenskega duhovnika. To pismo nam dá slutiti vso tragiko naroda, kateremu se mladina, njen zadnji up, počasi izgublja v morju potujčevanja. Krivica, ki se godi našemu življu na lastni zemlji, je zločin, ki kriči do neba! Sistematično in hladno preračunano vzgajajo v nemških šovinističnih šolah slovenske otroke v narodne odpadnike. Še nekaj desetletij tega potujčevanja — in izginila bo zadnja sled naroda, ki je tod živel dolga stoletja in doprinal najhujše žrtve za svoje tlačitelje.

Iz pisma navajamo samo kratek izvleček: »... in zdaj, ko sem že četrto leto na Koroškem, sem se lotil tehle otrok, ki nimajo nikdar slovenske ure, čeprav so sami Slovenci. V šoli poučujem verouk samo v slovenščini, le tistim dvem ali trem izjemam, ki slovenščine nečisto razumeti (pa jo razumejo!) mimogrede včasih omenim par besed v nemščini, da me ne »ujamejo« v besedi kakor Kristus«, kar se jim dozda, hvala Bogu, še ni posrečilo. Deset ur na teden je seveda premalo, da bi zraven verouka porabil čas še za slovenščino, zato včasih nekatere otroke še posebej učim vsaj brati. In če le morem utrugi kakšno minuto, pa jih učim še pisati. Pošiljam vam nekaj takšnih vzorcev brez vrednosti, če jih morete porabiti.

Zanimalo Vas bo, da je eden izmed mojih učencev, ki je zelo bistre glave, rekel: »Če bi smel napisati, bi napisal, naj bi tudi v Jugoslaviji zaprli vse nemške šole za toliko časa, dokler tudi nam ne bodo pustili v šolo slovenskega učitelja!« Kot »vzorec brez vrednosti« Vam pošiljam tudi nekaj listkov, ki so jih napisali slovenski otroci, da bi tako pokazali, kako že poznajo latinske in slovenske črke. Z ene strani je viden precejšnji napredek, z druge pa kvarni vpliv izključno nemške šole. To so najboljše sestavki, druge sem vrzel v peč.

Tako pismo slovenskega duhovnika. In zdaj si oglejmo nekaj teh »najboljših« sestavkov od blizu! Človeku se kar trga srce, ko jih prebira. Takole piše eden izmed mnogih slovenskih otrok uredniku »Slovenčev« mlad priloge:

»Velestenjeni Gospod.

Jaz sem Meznarjova šterka doma govoro slovensko jaz bridem velikokrat v Prošnji. Gospod Katehet so nam v Scholi (!) pozeli da vi Gospod prašate kei si mi zelimo v tem novem letu. Enega slovenskega Učitelja da uci nas nauči slovensko urati pisati in

tudi prou slovensko govoriti. V Scholi nesmemo nie slovensko gororiti. V Zerkev (!) grem rada, da Ateku Mech (!) naveckvam. Rada uci imela eno slovensko Knigo ko uci uili vi tako dobri in uci mi vi eno dali. Roletci uci vi gor brišli uci ba videli kak je tu lepo.

Prou lepo vas pozdraula (sledi podpis) grem v tretko Klasse.

Izmed kopice drugih spisov, ki so plod velike požrtvovalnosti slovenskega duhovnika, objavljamo še enega. Glasi se:

»Zdrava Maria

Zdrava Maria milosti polna Gospod je stebaj blagoslovljena si mel zenami in blagoslovljena je sat tojega telesa Jezosa Stela Marija Mat boža prosi za nas greznice zdeih in ob naši smrtni Uri Amen« (Sledi podpis.)

Kraja, kjer omenjeni slovenski duhovnik kljub vsemu preganjanju vrši neprecenljivo kulturno poslanstvo med slovensko mladino, iz umljivih razlogov ne moremo navajati, prav tako pa tudi ne imen (ki se večinoma končujejo na »schitsch«, n. pr. Wrantschitsch). Znano je, s kakšno brezobzirnostjo nemški šovinizem zatire v kali vse, kar bi kazalo na prebujenje slovenske narodne zavesti. Tako so pred leti orožniki napravili preiskavo pri vseh tistih kmetih, ki so bili v Mohorjevem koledarju vpisani kot člani Mohorjeve družbe. Še danes ti reveži plačujejo večje davke kot drugi, ki jih ni bilo v koledarju.

Človeku ob žalostnem poglavju raznarodovanja nesrečne slovenske mladine na Koroškem prihajajo v spomin besede, katere je na pevskem koncertu v Borovljah izrekel prof. dr. Tišler in katere so izzvenele v plamtce protest vsega tlačnega naroda, ki umira na lastni zemlji:

»Treba je silne borbe, da dokažemo, da slovenski kmet in delavec nimata samo kulturne potrebe, da v družini slovensko govorita in v cerkvi slovensko molita. Slovensko se hočeta spoznavati tudi s svojim zdravnikom, najti hočeta razumevanje pri sodniji, njuna mladina mora dobiti v šoli učitelja, ki otroka razume, in mora imeti odprto pot do vseh poklicev v deželi in državi. Prva naša zahteva je, da se naša mladina vzgaja v skladu z naravnimi pogoji. Mi zahtevamo v vzgoji ne samo prostora govorjeni in pisani materinščini, marveč terjamo tudi duha, ki naj se sklada z dejstvom, da živita v deželi dva naroda, določena v sožitje po naravi in božji previdnosti.«

A krik koroških Slovencev po svobodi in pravici zmerom znova izzveni v praznino...

Monumentalno filmsko delo sezone!

KINO UNION
Telefon 22-21

Epoha nedavne krvave svetovne zgodovine, ko se je britski imperij boril za nadoblast na svetu! — Krimska vojna in juriš na ruske topove! Indijska džungla, sloni utrajo pot zmagovalni armadi. — Sijaj v maharadžinskih palačah in trpljenje v puščavah, kjer se plačuje vsaka kaplja vode s krvjo. Lubezen dveh bratov do istega dekleta. Sloni, levi, kače, intrige, ljubezen, borba in smrt.

Poročnik indijske brigade

Glavne vloge: Olivia de Havilland in Errol Flynn.

Predstave ob 16., 19.15. in 21.15. ur. — Vstopnice rezervirajte v predprodaji!

Po romanu M. Jacobyja in Rowla Leigla,

ki izhaja v Slovenskem domu

Danes premiera!

Inž. A. Peklar pokopan v rodni zemlji Zaklal ga je odpuščen delavec

Jesenice, 14. januarja.



Danes popoldne je bil na jesenjskih pokopanih inženir Peklar Adolf ob številni udeležbi svojcev, prijateljev in domačinov. Pogreba so se udeležili tudi vsi jeseniški inženirji. Njegova zadnja pot skozi rodno mesto je pokazala, kako radi so imeli vsi tega mladega in agilnega tehnika, in kako sočustvujejo prizadevanju rodbino, ki je izgubila edinega sina na tako žalosten način. Iz daljnega kraja svojega službenega mesta, kjer je padel kot nedolžna žrtev pridnega in vestnega dela, se je vrnil mrtev. Te zadnje poti se je udeležila tudi Adolfova nevesta iz Savinjske doline, da mu ponese šopek rdečih nageljnov na njegov sveži grob. Poročiti sta se nameravala v nekaj tednih.

Ob tej priliki naj omenimo, da so erbski časopisi zelo krivično poročali o žalostnem dogodku. »Politika«, ki nima za Slovence skoraj nikoli lepe besede, je pri tem umoru takoj začela nekako opravičevati ubijalce, češ, slovenski inženir je bil pristranski in je protežiral Slovence. Njegov stanovski tovariš, ki dela v istem kraju, je sporočil družini resnico. Mladi inženir je bil ubit od tamkajšnjega domačina, ki je dobil odpoved službe. Odpovedi ni dal inženir sam, nego uprava, žrtev pa

je postal inženir. Inž. Peklar je bil splošno poznan kot najbolj pravičen in vesten upravnik. Če je imel Slovence rad, jih je pač moral imeti kot najbolj vestne delavce in če je bilo treba tamkajšnje domačine včasih priganjati, je pač to potreba, kar vedo vsi tisti, ki delajo v tistih krajih. On kot namenečen lenobe ni mogel zagovarjati, ker bi potem ne bil sposoben, on se ni mogel upirati vodstvu, da bi ščitil lenobo. Če je mogoče misliti na zagovor »Politike«, potem nastane vprašanje, kje imajo pridni in vestni slovenski tehniki v tistih krajih jamstvo, da pri izvrševanju svojega poklica ne bodo ubiti. Namesto, da bi »Politika« odkrila delovne razmere v tistih krajih, skuša žrtvi običajnega ubijalca naprtiti pristranost in tako omiliti čin ubijalca.

Inž. Peklar je bil eden tistih redkih, ki je vzljubil delo na kateremkoli kraju jugoslovanske zemlje in je s pridnostjo postal upravnik rudnika, četudi se tako mlad. Za svojo pridnost in za svoje delo je dobival sama priznanja. Od tistih pa, ki bi posebnosti morali biti najbolj veseli, je dobil nož v srce (zadanih 11 ran) in očetek pristranosti. Naj pokojni inženir mirno počiva v domači zemlji.

Strašen pokolj pri Prijedoru

Včeraj smo pisali o strašnem pokolju kmetov na sejmu v Omarski pri Prijedoru. — Zagrebški »Jutarnji list« poroča o tem sledeče:

Podrobnosti o strašnem pokolju med kmeti v Omarski pri Prijedoru so nerazumljive, kakor so mučne in strašne. Danes (13. I.), ko so znani vzroki tega nepojmljivega pokolja in mesarjenja, v katerem so se ljudje v mnogih primerih, ne da bi vedeli zakaj, znašli v ponorelem besu ter se med seboj klali in pobijali polne štiri ure, ne da bi niti malo mislili na svoje življenje, ne da bi mislili na svoje otroke in družine, je prav nerazumljivo, kako so se mogli zaradi takih malenkosti tako pobiti. Vsi vzroki tega pokolja so prav malenkostni: pašnja, zaradi katere so se tožarili muslimanski in pravoslavni kmetje, borba za prenos živinskega tržišča iz Omarske v Kozarac, običajna klopota, ki jo je dobila neka muslimanka pred desetimi dnevi od nekega pravoslavnega kmeta, vse to so tako mali vzroki, vendar pa so imeli neverjetne in strašne posledice. Sedem ljudi je bilo pobitih do smrti, več kot sto ljudi pa hujše ali laže ranjenih. Med ranjenci je še deset ljudi, ki bodo najbrž umrli. Mučno je tudi dejstvo, da je zaradi tega pokolja ostalo več desetih otrok brez svojih hraniteljev.

Iz zmedenih odgovorov ranjencev in pretenjenih kmetov v bolnišnici v Banjaluki ni mogoče spoznati drugega, kakor da so na sejmski dan na tržišču v Omarski kmetje samo ubijali in klali, mesarili in masakrirali ter da so bili mnogi pritegnjeni v borbo proti svoji volji in sicer samo zato, ker so bili prisiljeni, da so branili svoje življenje, drugi pa so prav tako brez posebnega povoda bili zagrabljeni najbrž od grozne želje za ubijanje, ki so jo hoteli na vsak način potolažiti. Na ta način so bili pobiti in ranjeni mnogi nedolžni ljudje, ki se niso mogli rešiti iz gnoče. Ze sam zunanji razlog, to je obleka ali oseba, sta

Za poglobitev ljubljanskega kolodvora

V četrtek zvečer ob 6 je bila v magistratni dvorani seja propagandnega odbora za poglobitev ljubljanskega kolodvora. Važno je bilo poročilo, ki ga je podal predsednik odbora univ. prof. dr. Stele. Iz tega poročila je razvidno, da je delo za poglobitev ljubljanskega kolodvora in železniških prog, ki gredo skozi glavno mesto Slovenije, precej napredovalo. Pred dobrim mesecem je bila na železniški direkciji seja, na kateri je bilo v načelu ugotovljeno vprašanje, da se mora ljubljanski kolodvor modernizirati že iz razloga, ker je Ljubljana za Zagrebom najbolj prometna postaja v vsej državi. Nemogoče pa so vsi načrti, ki zahtevajo preložitve ljubljanskega kolodvora izven mesta. Kljub nasprotovanju, ki ga imajo nekateri strokovnjaki, zlasti Srbi in Hrvati, proti poglobitvi, pa se je izkazalo, da sta tudi glavna železniška direkcija in prometno ministrstvo zelo naklonjena načrtu za poglobitev kolodvora. Vprašanje izvršitve poglobitvenega načrta se bliža priznanju in s tem tudi uresnitvi. Prvi korak je storjen že v tem, da so ustavljena stavnina dela pri razširjanju ljubljanskega kolodvora, ker bi nadaljevanje teh del pomenilo zavlačevanje in odložitve končnega dela za preureditev vsega ljubljanskega kolodvora. V debato so posegli še drugi gospodje. Iz debate je bilo razvidno, da se delo za poglobitev kolodvora sistematično in vztrajno nadaljuje.

pomenila pravo rdeče izzivanje za nasprotnika. Tako se je moglo tudi dogoditi, da so se ljudje, ne da bi poznali drug drugega, med seboj napadali, se pretepali in padali pod udarci, ne da bi sami vedeli zakaj.

Prizorišče, na katerem je bila ta strašna bitka, je bilo neugodno. Prostor, na katerem je bilo tržišče, je zelo ozek ter se je na njem gibalo več sto ljudstva. Šele pozneje, ko so prišli orožniki iz Banjaluke na pomoč, so mogli očistiti tržišče, toda bitka se je nadaljevala drugje dalje.

Neposredni povod za bitko je bil spopad med muslimanom iz vasi Trnjava, Jusufom Kararičem in pravoslavnim kmetom iz Zarkovega polja. — Radonjič je videl, da ima proti Jusufu veliko nadmoč. Zato je takoj navalil z nožem na Karariča. Hkrati so nanj navali tudi drugi kmetje. Kararič je v nevarnosti potegnil revolver ter oddal nekaj strelcev na Radonjiča in na druge napadalce. Radonjič se je takoj zgrudil, Jusuf pa se je umaknil proti bližnji kovačnici Salke Kariča. — Kmetje so drveli za njim ter obkolili kovačnico. Bitka na tržišču je nastala tedaj, ko so kmetje demolirali kovačnico. Kdo je prvi začel to preli-vanje krvi, še ni ugotovljeno.

Prisotni orožniki, kakor tudi vsi drugi uradni organi, ki so bili mobilizirani, niso mogli ničesar ukreniti, ker se je bitka s tržišča prenesla v bližnje gozdove, na vaška pota in na prelaze okoli postaje.

Nato so pričeli pobirati ranjence. Del ranjencev je bil takoj s posebnim vlakom prepeljan v Banjaluko, drugi del pa v Prijedor, nekaterim pa so nudili na kraju dogodka pomoč. Na kraju dogodka je sedaj poveljniško orožništvo iz Banjaluke in načelnik banske uprave Tolaci ter okrajni načelnik iz Prijedora Urošević ter okoli 200 orožnikov.

Drobne novice

Koledar

Sobota, 15. januarja: Pavel, pušč.; Maver, opat.

Nedelja, 16. januarja: Marcel, papež; Bernard in tova, muč.

Novi grobovi

† V Mostah v Ljubljani je nenadoma umrl gospod Alojzij Povše, uslužbenec Jugoslovanske tiskarne. Pokojni se je rodil leta 1885 v Mokronogu. Svoječasno je služboval pri veletrgovini A. Sarabon na Zaloški cesti v Ljubljani, nakar se je odpeljal v Severno Ameriko, kjer je bil zaposlen v kemični tovarni. V Jugoslovansko tiskarno je vstopil avgusta leta 1921. Zaposlen je bil v skladišču, kjer je pridno in vestno opravljal svoje delo. Večkrat je tožil o bolečinah v želodcu, na jetrih in na srcu. V četrtek je odšel kakor navadno z dela. Zvečer ob 11 je še govoril s svojo hčerko. Zjutraj so ga ob pol 7 hoteli poklicati, pa so ga našli v postelji mrtvega. Zapuščena bolna žena in pet nepreskrbljenih otrok. Pogreb blagega pokojnika bo v nedeljo ob 3 popoldne iz hiše žalosti v Mostah, Ribniška ulica 4. Naj jim sveti večna luč! Žalujemo naše iskreno sožalje!

† V Ljubljani je mirno v Gospodu zaspala gospa Ivana Dolničar, roj. Kuhar. Pogreb bo v nedeljo ob 3 popoldne.

† V Zalogu je umrl gospod Friderik Leban. Pokopali ga bodo v nedeljo ob pol 4 popoldne na župnem pokopališču pri Dev. Mar. v Polju.

† V Vel. Laščah je umrla gospa Kristina Jaklič, roj. Andolsek, stara šele 35 let. Zapuščena soproga in 7 letnega sinčka. Pokopali jo bodo danes ob 10 popoldne na farnem pokopališču v Vel. Laščah.

Naj jim sveti večna luč! Žalujemo naše iskreno sožalje!



— Vsem davkoplačevalcem! Po razpisu davčne uprave in policije je treba v januarju in februarju plačati takse za služkinje in motorna vozila. Za te takse je potreben poleg državnega kolka še banovinski kolek. Te kolke je dala banovina v prodajo trafikantom, kar je za davkoplačevalce zelo ugodno. Na podlagi tega podpisano združenje vujudno prosi cenjeno občinstvo, da se za nabavo banovinskih kolkov poslužuje trafik in tako pripomore trafikantom do skromnega zaslužka. — Iz pisarne združenja trafikantov.

— Sarajevski intelektualci za pokojninsko zavarovanje. V Sarajevskem delavskem domu je bil sestanek zasebnih namestencev, na katerem so govorili o vprašanju revizije uredbe o zapiranju in odpiranju obratov. Sklenili so resolucije, v katerih zahtevajo, naj se zakon o pokojninskem zavarovanju razširi na vse nameščenice ter naj obsega trgovske pomočnike, zoboteknike, ter vse intelektualce, ki so v službah. Pravico do pokojnine naj dobe vsi nameščenici, ki dosežejo 60 let, in oni, ki že 30 let delajo. Uvede naj se osemurnik po vseh podjetjih, za nameščenice pa 40 urni delovni teden. Za industrijo naj se smatra sleherni podjetje, v katerem je uslužbenih več kakor 15 delavcev.

— Vreme. Jugoslavija: Pretežno jasno v vsej kraljevini. Zmeren nočni mraz povsod. Najnižja temperatura je zabeležena v Plevljah — 5, najvišja v Velički plus 15. — Napoved za danes: Zoblato se bo v severnih krajih. V južnih krajih jasno. Temperatura brez spremembe.

— Prepovedan tisk. »Službene novice« št. 7 objavljajo, da je državno pravdnštvo v Zagrebu prepovedalo prodajati in razširjati brošuro »Po vodom kritike sporazuma s Hrvatima«, ki je bila tiskana v tiskarni »Grafika« v Zagrebu in št. 3 lista »Znake«, ki izhaja v Zagrebu.

— Huda nesreča v Stari Loki. Neki avtoBUS je včeraj v Stari Loki povozil 40 letnega posestnika Petra Karlina iz Virloga. AvtoBUS, ki mu je na ledeni cesti spodrsl, je posestnika Karlina pritisnil k njegovemu vozu. Karlina je dobil hude poškodbe, tako da je njegovo stanje nevarno. Prepeljan je bil v ljubljansko bolnišnico.

— XXX. redni občni zbor podružnice SPD v Trzinu bo v soboto 9. januarja 1938 ob pol 8 zvečer v prostorih hotela »Pošta« z dnevnim redom: čitanje zapisnika, poročila odbora, odobritev računov, volitve, smernice za delo, predlogi članov in sličnosti. V slučaju nesklepnosti bo pol ure kasneje občni zbor, ki bo sklepčen ob vsaki udeležbi. — Odbor.

— Nagla smrt v divjalu. V zagrebškem hotelu »Milinov« je v sredo zvečer umrl nagle smrti 70 letni Josip Hoch, upokojeni ravnatelj ljudske šole iz Pečuha. Prišel je v Zagreb, da bi obiskal svojo hčerko in zeta ter se je nastanil v tem hotelu. Ko je stopil v divjalo, mu je nenkrat prišlo slabo. Hoch se je zgrudil ter je v divjalu umrl. Zdravnik je ugotovil, da je umrl zaradi srčne kapli.

— Neslana sala. Zagrebški policiji je prijavil zasebni uradnik Artur Rein, da mu je nekdo odpe-ljal avtomobil znamke »Fiat«. Policija je takoj uvedla preiskavo in našla pogrešani avto še čez eno uro nepoškodovan v Senoiti ulici. Očitno je, da je kdo izmed Reinovih znancev napravil neslano salo ter odpe-ljal avtomobil.

— Hrvat — poveljnik egiptovske jahte. Egiptovski kralj Abas Hilmi, stric egiptovskega kralja Farouka, je bil lani gost na našem Primorju. Ki ga je obiskal s svojo luksuzno jahto »Nimet Alah«. Abas Hilmi je te dni poklical našega mor-narskega kapitana Josipa Kosoviča, naj prevzame poveljstvo njegove jahte. Kapitan Kosovič je ponudbo sprejel ter je odpotoval takoj v grško luko Pirej, kjer bo prevzel poveljstvo jahte.

— Celulozo izvažamo v Anglijo. V šibeniško pristanišče je dospel velik trgovski parnik »Mihe-luke«, ki bo naložil za Anglijo 600 ton celuloze. Naš parnik »Muriha Račić« pa naklada veliko množno lesa in drv za Buenos Aires.

— Mraz uničuje evetje v Dalmaciji. Mraz zad-njih dni je povzročil v Dalmaciji ogromno škodo na evetnih nasadih. Dalmatinski vrtnarji trpe hudo škodo. Računajo, da so dalmatinski vrtnarji izgubili najmanj pol milijon dinarjev samo zaradi mraza. V Splitu samem so vrtnarji zasadi-li okoli 500 do 600 tisoč sadik nageljnov in nešteto drugih sadik, kar je vse uničil mraz.

— V Rim in Neapelj, izbran spored za ce-neno 12-dnevno potovanje v zanimive kraje Ita-lije (z brzovlakom) od 15. do 26. februarja pošlje »Družina božjega svetla«, Ljubljana, Sv. Petra na-sip št. 17.

— Huda avtomobilska nesreča pri Kninu. — Blizu Knina v Dalmaciji se je pripetila huda avto-

mobilska nesreča. Na mostu med vasjo Padjena in Kninom se je nenkrat prevrnil avtomobil, v ka-terem so bili štirje potniki in voznik. Avtomobil je popolnoma razbit, potniki pa so deloma hušje, deloma pa lažje ranjeni. Potniki so naši držav-ljani iz Kalija pri Zadru, ki so potovali v Knin na živinski sejem. Avtomobil je iz Zadra, voznik je prav tako Zadrčan. Vsi ranjenci so bili prepe-ljani v kninsko bolnišnico.

— 103 letna starica umrla. V Gornjem Saram-povu pri Ivanjgradu na Hrvaškem je umrla te dni 103 letna dninarjeva žena Marija Princ. V vsej okolici je veljala za najstarejšo žensko. Vse svoje življenje ni bila nikoli bolna, le zadnje čase je bolehalo za naduho. Njen mož je 24 let mlajši in sosedje trdijo, da bo sedaj, ko mu je že 79 let, kot vдовec pogledal malo naokoli, da si poišče drugo ženo.

— Duhovnik, ki je dne 17. oktobra 1937 po-zabil v vlaku aktovko s brevijem, označenim z imenom Adolf Gril, Cirkovec, in druge reči, naj se nemudoma oglasi pri železniški postaji v Ce-lju, ker bodo sicer stvari v najkrajšem času pro-dane na dražbi v Mariboru.

— Pri zaprtju. motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

— Vid vaših oči si obvarujete le z optično čis-timi brúsenimi stekli, katere si nabavite pri stro-kovnjaku Fr. P. Zajcu, izprašanem optiku, Sta-ri trg 9, Ljubljana.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

priporočila: Finančno davčne strokovne knjige: v interesu slehernega industrijca, trgovca ali obrt-nika je, da dobro pozna zakone, ki se tičejo nje-govega podjetja, če se hoče izogniti neesnovanim, previsokim predpisom davkov. Slovenci smo dobili zadnji čas nekaj jako dobrih, natančnih knjig v davčni stroki. Tako imamo sedaj nekaj pomembnih del, ki jih je spisal Stefan Sušec, načelnik v p. in sicer Neposredni davki s pravniki, uredbami in komentarjem in Zakon o davku na neoznežene osebe, o davčni oprostitvi oseb z devetimi ali več otroki (večina: splošne določbe, davek na zemljarino, da-vek od zgradb, pridobitna, rente, družbeni davek, uslužbenški davek, določbe o odmeri davkov, davčni odbori, odmera, pritožbe, kazni, jamstvo, pobiranje davka, zastaranje, končne določbe), cena vezani knjigi din 160. Druga, še bolj važna je: Zakon o takсах s taksnim pristojbinskim pravilnikom, z ded-nimi darilnimi pristojbinami ter komentarjem ter Zakon o sodnih takсах s pravilnikom in kom-en-tarjem. Cena vezani knjigi z dodatkom iz leta 1937 din 200. Ker obsega knjiga tudi novo takšno tarifo a) splošne takse, b) takse pri državnem svetu, takse policijskih in izvršilnih oblasti, v sanitetni službi, v pravni stroki, finančni stroki, konzularni, grad-beni, pridobitni, šolski, cerkveni, sodni itd., je ta knjiga neobhodno potreben pripomoček zlasti onim, ki imajo opravka z raznimi vlogami na oblastva. Knjige ima na zalogi Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Ljubljana

Dne 15. januarja 1938

Gledališče

Drama: Sobota, 15. jan.: »Bela bolezen«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Nedelja, 16. jan.: »Ob 15: »Snežuljica«. Krstna predstava. Mladinska predstava. — Ob 20: »Beraška operat«. Izven. Znižane cene od 22 din navzdol. — Ponedel-jek, 17. januarja: »Gospodična Julija«, »Snubač«. Red A. — Torek, 18. januarja: Zaprt.

Opera: Sobota, 15. jan.: »Pri treh mladenkah«. Gostuje ga. Zlata Gjorgjenc. Izven. Znižane cene. — Nedelja, 16. jan.: »Ob 15: »Anđelka«. Izven. Znižane cene. — Ob 20: »Evgenij Onegin«. Gostuje ga. Zlata Gjorgjenc. Izven. Znižane cene. — Ponedel-jek, 17. januarja: Zaprt.

Prireditve in zabave

Violinist Karl von Baltz je pravi dunajski umetnik z vsemi privlačnimi potezami, kot so lastne svojstveni glasbeni tradiciji tega mesta, na katerega nas veže še iz preteklosti značilen odnos. Violinist spada med mojstre, ki so dvig-njeni nad vse tehnične težkoc in ki se ponašajo s čudovito melikim, počim tonom, kot piše baselska »Nationalzeitung« Zato bo njegov kon-cert, ki bo v petek, 21. t. m., v veliki filharmo-nični dvorani, svojstven užitek.

Franciškanska dvorana. Učenci Marijanišča prirede v nedeljo, dne 16. t. m., ob 5 popoldne dve božični igri: 1. P. Krizostom »Božični du-hovi« v dveh dejanjih in 2. »Angelček je padel z nebes« v štirih dejanjih. Vstopnice se dobijo v predprodaji »Pax et bonum« v Franciškanski pušaji. Sedeži: 10, 8, 6 in 4 din; stojišča 2 din.

»Strie v Toplica« v Rokodelskem domu. — V nedeljo, dne 16. t. m., ob 5 popoldne uprizore igralci Rokodelskega doma zabavno Moserjevo veseloigro »Strie v Toplica«. Vabimo vse prijate-le in zabavne igre, da pridejo v nedeljo gotovo v Rokodelski dom in si nabavijo vstopnice že v predprodaji, ki bo od 10 do 12 v društveni pisarni, Komenskega ulica 12, I. nadstropje.

Veseloigro »Pobegla nevesta« uprizori jutri ob 8 prosvolno društvo Moste v Ljudskem domu. — Vstopnice dobite v trafiki g. Vojska v Ciglarjevi ulici.

Franciškanska prosvolna Ljubljana uprizori v torek 18. t. m. ob 8 zvečer v franciškanski dvo-rani na svojem XIX. prosvolnem večeru veselo igro v 3 dejanjih »Detelja Megla«. Cene za se-deže po 6, 4 in 3 din. Clani popust. Stojišča po 2 dinarja.

Predavanja

Prirodoslovno društvo v Ljubljani. V ponedel-jek 17. januarja predava ob 20 v dvorani Delavske eke zbornice g. univ. doc. dr. med. phil. et tech. Ladislav Kline o temi: »Vitamini«. Predavanje se vrši s pomočjo filma. Odličan govor in lep film izredno aktualna in važna vsebina tega pre-da-vanja bosta brez dvoma pritegnila veliko šte-vilo poslušalec. Zaradi tega bo dvorana odprta že ob pol 20. Vstopnina 2, 4 in 6 din.

Sestanki

Pogrebno društvo Marijine bratovščine v Lju-bljani ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo, dne 23. januarja t. l. ob 3 popoldne v sobi št. 1 na poti franciškanskega samostana v Ljubljani z običajnim dnevnim redom. Članstvo vabimo k obilni udeležbi.

Cerkveni vestnik

Kongregacija nečistilcev in kongregacija gospo-dičen pri sv. Jožetu v Ljubljani. V nedeljo 16. jan-uaria odpade skupno sv. obhajilo, prihodnji shod bo v ponedeljek 17. januarja ob pol 7 zvečer.

Naše dijaštvo

Pevska vaja za akademsko službo božjo pri oo. franciškanih bo kakor po navadi: 15. jan. (v

Obisk in enodušno priznanje vseh kinoposetnikov dokazuje, da je

BELI JORGOVAN

najlepši film, kar jih je videla Ljubljana v zadnjih letih!!!
Samo še danes in jutri! Današnje predstave ob 16., 19. in 21.15 uri
KINO MATICA Telefon 21-24

soboto) ob 18. in 16. jan. (nedelja) ob 10. Novin-ke in novine dobrodošli!

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6; mr. Hočevar, Celovška cesta 62, in mr. Gartus, Moste, Zaloška cesta.

Kino

Zvočni kino Vič predvaja danes ob pol 9 pre-krasni vefilm po Toletovemu romanu »Anna Ka-renina«. V glavni vlogi slavna umetnica Greta Garbo.

Zimsko perilo. Karničnik. Nebotičnik.

1 Ordinaije. Jutri ob 7 zjutraj bo v ljubljanski stolnici poddelil prevz. gospod škof nižje redove 51 bogoslovcev in subdiakonov 25 bogoslovcev.

1 Maša za turiste in smučarje bo jutri v ka-peli Vjazemne zavarovalnice ob pol sedmih.

1 Šestdesetletnico svojega rojstva je obhajal 10. t. m. gospod Anton Volta. Jubilar je bil od mladih let v vrstah katoliško narodno mislečega meščanstva naše prestolnice in se je udeleževal v vseh naših organizacijah, si je pa pridobil sim-patije v vseh krogih po svoji veliki družabnosti in uslužnosti ter humorju. Zlasti je bil deloven v Krščanskosocialni zvezi, v pevskem društvu »Lju-bljana« in pri Orlu ter v krogu osebnih prijateljev dr. Kreka in se je tudi politično udeleževal v našem meščanskem življenju, ko je bilo treba po-staviti moža za katoliško stvar. Bil je od začetka uradnik pri »Gospodarski zvezi«, pozneje pa se je osamosvojil ter ustanovil svojo trgovsko infor-macijsko pisarno. Zvestemu somišljeniku in dobremu človeku ob tej priliki naše priske čestitke!

1 Ljudsko predvajanje filma »Malajski džun-glac« v dvorani Delavske zbornice bo v petek ob pol 15 in v nedeljo, 16. januarja ob pol 11. Uvodno predavanje sta prevzela gg. prof. Fr. Dolžan in prof. Al. Merčun. V prvi vrsti je vabljena mladina, prav primeren je pa film tudi za odrasle, ki se zanimajo za lepoto in življenje prirode. Vstop-nina je 2, 4 in 6 din.

1 Železniški strokovni filmi. Združenje jugo-slovanskih narodnih železničarjev in brodarjev, oblastni odbor Ljubljana, predvaja železniške strokovne filme v kinu »Slogie« v Ljubljani v ne-deljo, dne 16. t. m., ob 9. Filmi kažejo tehnično strokovno delo iz železniške stroke (snov, ki smo jo objavili v letakih na službene edice). Dostop imajo vsi železničarji. Za kritje režijskih stroškov se bo pobiralo po 2 din od osebe.

1 Sumljiv aretiranec. Stražnik je na neki ljubljanski ulici ustavil mladega fanta. Mladenič je komaj polnoleten, pa je imel pri sebi nenavadno mnogo denarja. Policija je sprva sumila, da je fant kje vlomil, toda fant je zatrjeval, da mu je bila doma izplačana dola in da denarja ni ukradel. To bi mogla policija sicer verjeti, toda pri njem je policija našla tudi električno svetilko, znamke »Mela« in oglati dinamno stroj za kolo. Fant je zatrjeval, da je oboje kupil od neznanca. Verjetno je, da sta bila oba predmeta ukradena in zato naj se lastnik zglaš na policijo.

1 Tatfinske eiganke. Pozimi so se priplazile v Ljubljano številne eiganke, ki prosjačijo, hočejo vedeževati listim radovednežem, ki njihovim čen-čam verujejo, najraje pa krajejo. Zanimivo pa je, da izginjajo iz stanovanj in iz raznih zasebnih kapelic predvsem podobne in kipi Boga, Matere božje in svetnikov. Verjetno je, da eiganke te po-dobe prodajajo kje na deželi ali pa jih uporab-ljajo, kadar pred lahkovrneži demonstrirajo svoje »čarovnije«. Zlasti v Šiški in na Viču se je zadnje dni pripetilo več takih tatvin.

1 Tatvine sukenj in površnikov. S hudim mra-zom je vsako leto zvezana tudi sezona tatvin su-kenj in površnikov. Tatovi obiskujejo kavarne, se plazijo v stanovanja, kjer iz garderob krajejo sukenje in drugo garderobo. V Tavčarjevi ulici je nekdo ukradel Ernestu Svaru moško suknjo in par usnjatih rokavic v vrednosti 1600 din. Leopoldu Košaru pa je v Livarski ulici nekdo ukradel te-men moški površnik, rjave rokavice in nekaj dru-gih predmetov, ki so bili v žepu, skupaj vredno okoli 800 din. Policija pa ima še več ovad o tat-vinah sukenj in površnikov, ki se zadnje čase naglo množe.

1 Kristusova slika ukradena. Iz ljubljanske stolnice je neznan tat ukradel te dni lepo sliko Kristusovega obličja. Slika je bila pod šipo, v pločevanastem okviru, bronsiranem v zlato. Slika je bila velika 40x40 cm ter vredna najmanj 1000 din. Tat bo skušal sliko najbrž kje prodati. Svarimo pred nakupom!

1 Tatvine dragocenosti. Na neki veselici v dvorani na Taboru je izginila Josipu Stupici zlata dvokrovna močna ura in tenka viseča verižica s štiroglatim obeskom, vse skupaj vredno okoli 1500 din. — V stanovanju Minke Osredkarjeve na Masarykovi cesti 14 je vlomil neznan vlo-milec in odnesel v gotovini 2500 din, 86 avstr. šilingov ter 36 italijanskih lir in dolgo zlato ovratno verižico. Osredkarjeva trpi okoli 4000 dinarjev škode. — Tereziji Turnškovi v Černe-tovi ulici 11 je nekdo ukradel srebrno damsko zapestno uro, vredno 500 din.

Kamnik

Zlato poroko bosta obhajala v nedeljo 16. t. m. g. Mejatsch Jakob, rudarski ravnatelj v poklju in njegova ga. soproga Marija. G. Mejatsch je za svo-jih 75 let še veder, čil in zdrav in ga največkrat vidimo na kolesu, ker je po potrebi zaposlen kot delovodja pri raznih delih na cestnem omrežju tu-kajšnjeja okrajnega cestnega odbora. Svoj čas je služboval v Avstriji, na Ogrskem, Českoslovaškem in v Jugoslaviji kot rudarski uradnik, rudarski upravitelj in ravnatelj. Od leta 1925 do 1931 pa je bil ravnatelj tovarne »Kaoline« v Črni, občina Kam-niška Bistrica. — Jubilarntoma tudi mi iskreno čes-titamo!

Krščanska delavska mladina JSZ priredi v so-boto 15. t. m. ob 8 zvečer in v nedeljo 16. t. m. ob 4 popoldne narodno igro »Izpod Golice«. Režijo vodi akademik g. Zen France.

Gibanje prebivalstva v letu 1937. Rodilo se je 75 otrok, in sicer 41 dečkov in 34 deklic. Umrlo je 60 faranov, 30 moških in 30 žensk. Največ jih je umrlo v starosti od 20 do 40 let in od 50 do 80 let. Med temi jih je za jetiko umrlo 8. — Oklicanih je bilo 46 parov. Najstarejši ženin je bil star 71 let, najmlajši pa 23 let; najstarejša nevesta je štela 56 let, najmlajša pa 17 let.

Maribor

m Odlikovana zaslužna javna delavca. Mestni župan dr. Juvan je izročil na magistratu pred-sedniku Prosvolne zveze, bivšemu narodnemu po-slanecu in bogoslovnemu profesorju g. dr. Josipu Hohnjecu red Jugoslovanske krone IV. razreda, uradniku »Slovenskega Gospodarja« pisatelju Ja-nušu Golecu pa red sv. Save IV. razreda. Obema odlikovancema iskreno čestitamo.

m Podelitev subdiakonata bogoslovcev bo ju-tri v bogoslovni cerkvi sv. Alojzija.

m Fantovski odsek Maribor II. ima redni se-stanek v ponedeljek ob 8 zvečer v običajnih pro-storih. Udeležba obvezna.

m Družinska pratika je zopet v zalogi ter so dobi v upravi »Slovenca«, Koroška cesta 1.

m V Ljudski univerzi bo predaval v ponedel-jek ob 8 zvečer prof. Sedivy o manjšinskem pro-blemu na Českoslovaškem.

m Na Pohorje vozi mestni avtoBUS od odcepa v nedeljo, 16. t. m. ob 7 zjutraj z Glavnega trga. Vozi samo v primeru zadosnega števila prijav. Voznina 20 din.

200.000 dinarjev

je zadela srečka IV. razreda 35. kola drž. razredno loterije št. 680.299, katere četrtinka je bila kupljena pri Bančno kom. zavodu v Mariboru. — Kdor želi srečo v loteriji, naj kupuje srečke pri tem zavodu!

m Mariborski sejmi. Na živinske sejme v Ma-riboru je bilo lani prignanih 15.713 glav živine in sicer 4310 volov, 321 bikov, 11.250 krav, 462 telet in 270 konj. Na svinjske sejme je bilo pri-peljanih skupno 9992 komadov svinj. — Prodanih je bilo na lanskoletnih mariborskih sejmih 8944 glav goveje živine ter 4349 svinj.

m Koliko davkov so plačali Mariborčani. V letu 1937 so Mariborčani plačali pri davčni upravi Maribor-mesto 43 milijonov din na davkih. Mari-borčani so točni plačniki, saj so odrajali državi 93 odstotkov predpisanih davkov. Od tega odpade 16.800.000 din na zgradarino, zemljarino, pridob-nino družbeni davek, rentni davek, uslužbenški davek, davek na splošni promet in davek na skup-ni promet; 19 milijonov znaša skupni davek na promet čez 500.000 din. Na vojinci so plačali pa 46.811 din, denarni zavodi so plačali rentnega davka 569.000 din, mesarji pa so plačali od za-klane živine in davek na poslovni promet v zne-sku 893.000 din.

m Kurjava v mestnih avtobusih. — Dieslovi avtobusi mestne občine imajo kurjavo s segretim zrakom, ki se pa v hudi zimi ni obnesla. Zaradi tega je sedaj podjetje preuredilo v nekaterih vo-zovih kurjavo po svojih lastnih »patentih« in si-cer na ta način, da se izpeljejo izpušni plini skozi posebno peč pod sedeži. Nova kurjava se je zelo obnesla ter jo bodo montirali tudi na osta-lih vozovih.

m S kolesom v avtomobil. Nevarna avtomobil-ska nesreča se je pripetila med Hočami in Sliv-nico v četrtek zvečer. Posestiški sin Stefan Su-šec iz Orehove vasi se je vračal na kolesu iz Maribora. Ko je prehitel nekega voznika, se je nenadoma znašel pred tovarnim avtomobilom ter se je zaletel vanj z vso silo. Obležal je na cesti s prebito lobanjo nezavesten. Avtomobilist ga je prepeljal v mariborsko bolnišnico. Njegovo stanje je precej nevarno.

m Izkopani okostnjaki. Mestni delavci kop-ljejo pri vodu v Dravsko vojašnico jarke pri vodovodni napeljavi. Pri kopanju pa so našli na ostanke človeških okostij. Najdba je vzbudila pri stanovaleh Pristana precej pozornosti.

m Pregled tujskih sob. Posebna tujskopromet-na komisija vrši sedaj v Mariboru pregled tujskih sob v hotelih in prenočiščih. Komisija bo tujske sobe tudi klasificirala po posameznih razredih ter bo proučila tudi cene.

m Bolgarskega vojaškega begunca so prijeli naši varnostni organi na cesti med Dravogradom in Sv. Boštjanom. Piše se Dinjev-Tenjev Zelovski ter je star 22 let. Povedal je, da je pobegnil iz bolgarske vojaške službe ter je bil namenjen dalje v Avstrijo. Fanta so prignali v Maribor.

Gledališče

Sobota, 15. januarja, ob 20: »Cvrček za pečjo«. Red C. — Nedelja, 16. januarja, ob 15: »Pod to goro zeleno«; ob 20: »Revizor«. Zadnjikrat. Zni-zane cene.

Zalog pri Ljubljani

Ustanovni občni zbor Kluba železničarjev JRZ za poverjenost Zalog bo v nedeljo, dne 16. t. m. ob devetih popoldne v gostilni Zihel. Poročajo de-legati iz Ljubljane. Clani in ljubitelji kluba vje-dno vabljeni.

Kranj

Naročniki »Slovenca« ne zamudite nagradnega žrebanja. Naročniki »Slovenca« v Kranju opozar-jamo na velike nagrade »Slovenca«, ki so razpi-sane za vse naročnike »Slovenca«, ki bodo plačali naročnino še za mesec februar do konca tega me-seca, dalje vsi novi naročniki, ki bodo plačali na-ročnino do 1. aprila. Naročniki, ki dobijo »Sloven-ca« po raznaškali, lahko plačajo tudi nji naročnino proti pravilnim potrdilom.

Kmetijski tečaj v Kranju. Kmečka zveza je priredila za Kranj in okolico kmetijski tečaj. Uvodno predavanje je imel g. Ludvik Puš iz Lju-bljane, ki je govoril o važnosti stanovske in stro-kovne izobrazbe, za njim pa je predaval okrajni šolski nadzornik g. Rupret iz Kranja, ki je podal gospodarski zemljepis Jugoslavije. V sredo 12. jan-uaria popoldne je govoril o pomenu knjigovod-stva na kmetiji g. Ignacij Tirš, za njim pa g. Ivan Zupan iz Naklega o gospodarstvu na kmečkem po-sestvu. Predavanj se je udeležilo precejšnje število ljudi. Predavanja bodo vsak ponedeljek in vsako sredo od 2 do 6 popoldne v dvorani hotela »Stara pošta« in sicer do 2. februarja. Vstop je prost.

Dosedanji most v Britofu pri Kranju, ki je zelo ozek in v skrajno slabem stanju, bodo temeljito popravili in razširili. Popravilo tega mostu je v resnici nujno, ker bo sicer prišlo do nesreče.

Tujski promet Italije v očeh Švicarja

Paul Bigler, Ospedaletti, razglablja v eni zadnjih števil glasila »Schweizer Hotel-Revue« o pospeševanju turizma v Italiji. Njegove ugotovitve in zaključki, toda za našo javnost zanimivi in poučni, v marsičem naravnost presenečajo. Vidi se, da celo očanci tujkega prometa, švicarji, zelo kritično gledajo na stanje turizma v Italiji in njeno najnovejšo aktivnost na tem polju. Kako vse drugače pri nas; nelinearizirana, nerazumljiva brezskrbnost, omalovaževanje in — zamera, če si kdo upa povedati malce več, nego je prijetno slišati.

Proučevanje inozemske iniciativnosti in stremeljenj pri pospeševanju turizma — pravi Bigler — švicarskim turističnim krogom ne more nuditi več bogve kaj novega. Toliko bolj upravičeno pa je morda, če švicarsko hotelistvo široki javnosti vedno znova tolaži in pojasnjuje potrebo intenzivnega in široko razpredenega pospeševanja tujkoprometne industrije.

Italija, Nemčija, Avstrija, Francija, Jugoslavija — da imenujemo samo najvažnejše zemlje — so postale v povojni dobi, to ve danes že vsakdo, najhujše tekmovalke Švici na področju tujkega prometa. Vsem tem zemljam na čelu pa je Italija. Ta država, sosedna Švici, ima najboljše pogoje za nego tujkega prometa. Povsem odveč bi bilo navajati tu podrobnejšo primerjavo; zadostuje naj dejstvo, da razpolaga Italija z zdraviliščni mednarodnega slovesa, urejenimi za vse štiri letne čase. Sicer, tako posostno stanje je bilo tudi že pred 50 leti, toda razlika je v tem, da je šele fašistični režim uočil resnični pomen turizma in pričel z njega smotrenim pospeševanjem. Ne bi pa turizem Italije bil danes to, kar je, da ni postala iniciator država sama. Kako pa je posegla država v zasebno gospodarstvo? — Morda je to nekaj, kar zasluži največje pozornosti švicarjev, morda jim bo to tudi mali opomin za bodočnost.

Državno in zasebno gospodarstvo! V povezanosti in medsebojnem izpolnjevanju je rešitev problema. Daleč od vsake gospodarskopolitične opredelitve, motreč le napredek in koristi občestva, je treba priznati, da beleži italijanski tujski promet v kratkem časovnem razdobju napredek, ki je vreden obhvalovanja. Pri tem je sistem načrtnega pospeševanja ono, kar zasluži posebne pozornosti. Dalekovidna je to akcija, kljubujoča vsem oviram, zvesta samo eni misli, da se doseže smoter: Italija, vodilna zemlja v turizmu! In to naj se doseže leta 1941 kot »slagelj« za rimsko svetovno razstavo! In ni dvoma — ta smoter bo dosežen, država zapoveduje.

Medtem ko se morajo v Švici pota in sredstva z dolgotrajnim delom priboriti in se zdi sodelovanje države in zasebnega gospodarstva skoraj nemogoče, je v Italiji ravno obratno. Država sama pospešuje, ni je treba šele klicati, ona je iniciator, stavbenik, pa tudi — bankir. Ko se v Švici n. pr. poedina zdravilišča zamažajo zaradi za popravilo kake ceste, vedeče skozi zdravilišče, naletimo v Italiji na mala zdravilišča, ki so tlakovala cestnišča daleč izven zdraviliških rajonov; ko prebdi v Švici marsikateri hotelir cele noči zaradi naknadne dograditve par sobnih toalet — da se zadosti sodobnim zahtevam — nastajajo v Italiji cele hotelske palače, vrše se predelave največjega obsega itd. Z velikimi investicijami Italije na tem področju Švica nima primere; povsod velikopoteznost in napredek. In vendar gre za zemljo s slabo valuto — brez zlatih rezerv! — Država vidi v svojem sistemu ustvaritev, podlago nove industrije. Ker pa je Italija siromašna na surovinah, mora uvažati in potrebuje zato predvsem deviz. Tujski promet pa je dobavitelj deviz. Zato morajo tujci v državo, in sicer v masah. Da se obnese velikopotezna reklama, pa je treba najprej pogojev za to. Ceste, železnice, letališča, hoteli, zdraviliške naprave — vse mora ustrezati času. Zasebno gospodarstvo Italije bi bilo temu le deloma kos ali sploh ne; pa mu pomaga ali opravi namesto njega vse država: otvarjajo se najlepše ceste za avtomobilski promet, v promet prihajajo najudobnejši železniški vagoni, hipermoderni avtobusi pomagajo v prometu, skratka: v malem kakor v velikem naj se ustvari maksimum mogočega.

Praktično pri vsem tem država ne ustvarja samo podlage: ona je obenem tudi neposredni pokrovač gospodarskega življenja. Niso samo lepote zemlje, krasne ceste in udobni hoteli, ki naj dovajajo turistični veletok; potrebni so tudi — največkrat še prej — razni drugi zunanji pogoji, delo, dobra reklama itd., katerih namen je: usposabljanje zemljo v vsakem oziru za tujski promet. — O čemer se pri nas mnogo govori, je tu samoumevno. Nobene razcepčnosti ni, enotne »smernice, enotni postopek! Tudi tu posreža vmes država. Cene, propagando — da navedemo le najvažnejša snubila sredstva — na-

rekuje država in vrši kontrolo. Noben prospekt, noben inserat ne gre čez mejo, dokler propagandno ministrstvo (ministrstvo za narodno kulturo) ni ocenilo koristnosti in primernosti. Od tod probojna sila, izvirajoča iz koncentracije sredstev na vseh toriških delovanju. In če se tožijo v Švici tujsko-prometni interesi na visoke železniške tarife, razrešuje v Italiji država posameznike teh skrbí. Stori se tudi sicer vse, kar je mogoče, da je tujec deležen tega, kar je danes osnovno načelo povsod: cenost. In ali se je potem čuditi, če prinese celo Švicarji letno 70 milijonov v Italijo!

S tem naj ne bo rečeno, da ima hotelir v Italiji postlano z rožicami? Ne; tudi on ima svoje skrbi, nič manjše od onih, ki tarejo njegovega švicarskega tovariša. Življenjski standard je neprimerno visok v primeri z nastavki cen, vse je treba najstrožje kalkulirati. Toda pozabiti ni, da gre za akcijo izgraditve, podviga zemlje, preračunano na daljšo dobo; in tu naj prispeva vsak posameznik kot država sama. Bodočnost je tako boljše zavarovana. Državno gospodarstvo sicer terjaja, a mora logično tudi pomagati! »I Decreti del Milliarde, provvedimenti a favore dell'industria alberghiera« je zgovoren primer za to. Milijardo lir daje država po svojem kreditnem zavodu hotelski industriji na razpolago: za novogradnjo, obnovitve, zdraviliške naprave itd. Vsak zanimanec dobi 20 do 50% prispevka pod ugodnimi pogoji, v domnevi, da bodo dotični objekti do leta 1941 gotovi. Brezdvomno: do navedenega leta bo Italija turistična zemlja one ureditve in popolnosti, s katero bo, če že ne vodilna, gotovo najmanj enaka drugim zemljam.

Ni naš namen — pravi končno Bigler — preiskovati, ali je italijanski sistem gospodarsko zdrav; hoteli smo le ugotoviti, kaj se dela in pripravljajo, vendar z zelo umestnim opozorilom na potrebo: da tudi Švica — bolj kot kadarkoli — vse stori, da svoje nekdanje samolastne industrije (turizma) ne pusti zdrsti v rang navzdol.

Tako Švicar Bigler!
In mi Jugoslavlani in še posebej Slovenci?
Naj razmislijo o tem oni, ki se jih tiče!

Telefon 27-30 KINO SLOGA Telefon 27-30

predvala veleni in vabavi Sherlock Holmesov kriminalni film
»Dama v sivem«
po znamenitem gledališkem komadu Muller-Fuxke:
»Dela neznanka«
Herman Speelmanns Trude Marien
Predstave ob 16, 19.15 in 21.15 uri
Rezervirajte si vstopnice

Zborovanje največje slovenske domače obrti - ribniške robe

Ribnica, 11. januarja.

Včeraj je imela ena največjih slovenskih produktivnih zadrug, ki združuje najstarejšo slovensko domačo obrt — izdelovanje suhe robe — svoj občni zbor. Kljub delavniku se je zbralo članov, da je bila dvorana Hranilnice docela napolnjena. Na povabilo načelnika zadruge je prisostvoval zborovanju okrajni glavar iz Kočevja g. Brezgar. Število članstva zadruge bo skoraj doseglo 600. Daljše poročilo je podal načelnik in ustanovitelj zadruge g. Skulj. Poudarjal je, da se je z novimi krošnjarskimi knjižnicami, ki so sestavljene po besedilu trgovske pogodbe z Avstrijo, dosegli nemoteno delovanje naših krošnjarjev v Avstriji. — Knjižnice imajo tudi okrajna glavarstva v Avstriji in izjavljajo, da je sedaj to vprašanje rešeno v obojestransko zadovoljstvo, t. j. avstrijskih oblasti in naših ljudi. So pa še občine v Avstriji, ki svojevoljno razglasajo v svojem področju Hausierverbot, kar se bo reguliralo s centralno dunajsko vlado potom našega trgovskega in zunanjega ministrstva. Med naše krošnjarje pa se vrivajo razni šušmarji, ki zelo škodujejo sedanjim solidnim trgovini s suho robo. Zbor je naprosil okrajnega glavarja, da posveti takim kvarnim pojavom pozornost in jih onemogoči. — Sprejet je bil sklep, zaprositi politično oblast, da izdaja dovolila le od marca do novembra in na ta način izloči nesolidne verižnike.

Po več sto gre vsako leto naših krošnjarjev v Avstrijo, ki docela zavise od tega zaslužka, zato je to vprašanje zanje zelo občutljivo. Nad 400 let pa že nosi ribniški krošnjar krošnjo po avstrijskih deželah. Kako važno v tem pogledu je vprašanje Avstrije za nas, je pokazala živahna debata, ko so padli predlogi kot v parlamentu.

Načelnik zadruge je nadalje poročal o raznih intervencijah pri centralni vladi, da se odpre našim krošnjarjem tudi Nemčija in Madžarska. Začetki so tu, nadaljuje pa se akcija v marcu, ko



Oglas je registriran pod št. 441 od 24. III. 1936.

se bodo zopet vršili trgovinski razgovori med nami in Nemčijo. To poročilo je zbor nagradil z gromovitim odobravanjem. Hiperprodukcija naše robe in naraščanje števila krošnjarjev je v Jugoslaviji in Avstriji tako velika, da se mora dobiti nov trg. Zbor je takoj odpisal tozadevno priporočilo našemu zunanjemu ministru g. dr. Milanu Stojadinoviču.

Načelnik je poročal tudi o razvoju zadruge, ki je svojo lastno trgovino tako dvignila, da je s 1. decembrom 1937 odprla podružnico v Belgradu. Zadruga se je udeležila razstave na obeh velesejmih v Ljubljani in v Mariboru, prijavila se celo za Pariz, kar je pa belgradska tozadevna komisija bila odklonila. Za vzorno ureditev razstave je prejela zadruga od uprave velesejma v Ljubljani častno diplomu.

Med prostimi predlogi se je z velikim odobravanjem sprejela zavraha predsedniku vlade g. dr. Stojadinoviču, g. banu dravske banovine, trg. oddelku banske uprave, trgovski zbornici, posebno g. dr. Plesu, velesejmski upravi v Ljubljani in upravi razstave v Mariboru, direktorju pri trg. ministru g. Zurovcu in okrajnemu glavarju g. Brezgarju. Podpredsednik zadruge, sodrški župan g. Prijatelj, se je na koncu zbora zahvalil načelniku zadruge g. Skulju za njegovo poštvalnost.

Borzo

Denar

14. januarja 1938.

Angleški funt je notiral v Ljubljani 238 den., v Belgradu istotako 238 den.

Avstrijski šiling je v privatnem kliringu notiral na ljubljanski borzi 8.55—8.65, na zagrebški 8.545—8.645 in v Belgradu 8.53—8.63.

Nemški čeki so notirali v Ljubljani neizpremenjeno 13.90—14.10, v Zagrebu 13.90—14.10 (14) promptni in za medio februar, 13.92—14.12 (14.02) za ultimo januar in februar, 13.95—14.15 (14.05) za ultimo marec, 13.98—14.18 (14.08) za medio april in maj ter 13.96—14.16 (14.06) za ultimo april. V Belgradu pa so nemški čeki notirali 13.90—14.10.

Grški boni so notirali v Zagrebu 28.65—29.35 (29) in v Belgradu 29.25 bl.

Španske pezele so notirale v Zagrebu 228 den. Devizni promet je znašal na zagrebški borzi 2.014.508 din, na belgradski pa 1.958.000 din.

Ljubljana. — Tečaj s primom.

Amsterdam 100 hol. gold.	2402.16—2416.76
Berlin 100 mark	1736.08—1749.91
Bruselj 100 belg.	729.19—734.26
Curih 100 frankov	996.45—1003.52
London 1 funt	215.26—217.31
Dewyork 100 dolarjev	4283.50—4319.82
Pariz 100 frankov	141.27—142.71
Praga 100 kron	151.43—152.54
Trst 100 lir	226.14—229.23

Curih, Belgrad 100, Pariz 14.25, London 21.635, New York 433.375, Bruselj 73.25, Milan 22.77, Amsterdam 211, Berlin 174.30, Dunaj 81.10—81.60, Stockholm 111.525, Oslo 108.725, Kopenhagen 96.60, Praga 15.20 (bankovni 14) Varšava 82, Budimpešta 86.25, Atene 3.95, Carigrad 3.50, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.565, Buenos-Aires 126.75.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% investicijsko posojilo 97—99, agrarji 56—58, vojna škoda promptna 433—435, begluške obveznice 81—83, 4% severni agrarji 51—53, 8% Blerovo posojilo 94—95, 7% Blerovo posojilo 86—88, 7% posojilo Drž. hip. banke 100 do 101, Trboveljska 210—230.

Zagreb. Državni papirji: 98 den., agrarji 55.50 den., vojna škoda promptna 433 do 434.50 (433—434), begluške obveznice 88 den., dalm. agrarji 79 den., 4% sev. agrarji 55—56.50, 8% Blerovo posojilo 94 den., 7% Blerovo posojilo 86—87 (86), 7% posojilo Drž. hip. banke 100 den., 7% stab. posojilo 88 den. — Delnice: Narodna banka 7725—7900, Priv. agrarna banka 215 den., Trboveljska 220 den., Gutmann 56 den., Tov. sladk. k. Bečkerek 650 den., Osj. sladk. tov. 100 den., Dubrovačka 405 den., Jadranska plova 405 den.

Belgrad. Državni papirji: agrarji 55.50 den., vojna škoda promptna 433—434.50, ult. febr. 435 den., begluške obveznice 81.75—82.50, dalm. agrarji 80 den., 4% sev. agrarji 55 den., 8% Blerovo posojilo 86—86.50, 7% stab. posojilo 91.25

ter je gotovo, da so se morali nahajati v večjem številu, ki pa so se razgubili. Tako moramo z gotovostjo trditi, da prvi zapisi slovenskega jezika segajo že v začetke IX. stoletja, kljub temu, da so nam ohranjeni šele v prepisih iz konca X. oz. začetka XI. stoletja. Škoda, da na tem mestu ni primerjano, od kdaj datirajo prvi zapisi drugih slovanskih jezikov, da bi se lahko videla tudi prednost naših spomenikov. Primerjava s staro-cerkvenim slovansko tradicijo sv. Cirila in Metoda, ki sta tačas delovala v Panoniji, ne more ugotoviti nikake medsebojne zveze, lahko pa je, da je prvotna slovanska tradicija vplivala na jezik sv. Cirila in Metoda, kot njihov na slovanske spomenike. To vprašanje je še odprto, dasi je sigurno, da so prevedeni obrazi iz staroslovkoneščine.

Po teh zgodovinskih in paleografskih ugotovitvah daje prof. Ramovš jezikovno analizo, ki potrjuje v celoti dognanja prof. Kosa. Spomenike je pisal Nemeč, deloma prepisoval iz starejših predlogov s še starimi oblikami ali pa tudi po posluhu (zato toliko napak v nekaterih zapisih, ki jih prof. Ramovš popravlja). Jezikovna analiza določno potrjuje mnenje, da so spomeniki samo prepisi starejših zapisov, nastalih v času, ko se je slovneščina šele tvorila iz prvotnega staroslovkenskega dialekta. Iz jezika je vidna ta rast v jezik dveh različnih časovnih stopenj. Po tem natančno analizira barvo in vrednost samoglasnikov, zlasti nosnikov, zlitje v in i, refleksje polglasnikov ter kvaliteto vokalov (ožino, širino itd.). Na isti način razbere konsonante ter njihove zapise. Nadaljuje z oblikoslovjem, z dialekti, besednim zakladom itd., kar mu dokazuje, da so spomeniki nastali na Koroškem. Na koncu pa razloži tudi sporne besedne probleme.

Tako urodo podaja razbor vseh dognanj o brižinskih spomenikih ter pušča na strani vsa sporna ugotovanja (na pr. ali je pisec spomenikov škof Abraham itd.). Po tem uvodu sledi natančen paleografski prepis posameznih spomenikov točno po

bl. (92). — Delnice: Narodna banka 7725 den. (7725—7735), Priv. agrarna banka 218.50 den. (219).

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica: bač. in sremska 177 do 179, slavonska 178—180, banaška 171—178, bač. potiska 178—180. — Koruza: bač. sreska in banaška nova neizpremenjena, bač. nova sušena 109—111, ostalo neizpremenjeno. Promet srednji Sombor. Borza danes zaprta.

Živina

Živinski sejem na Vidmu pri Krki dne 10. januarja 1938. Cene so bile sledeče: krave za plemo 5 din, krave za klanje 3—4 din, telice za plemo 5 din, telice za klanje 4—5 din, voli I. vrste 5.25 din, II. vrste 4.50 din, teleta I. vrste 7 din, II. vrste 6 din, prašiči-pršutarji 6.50 din, debeli prašiči 7 din za 1 kg žive teže.

Celje

c Tečaj Kmečke zveze bo jutri, v nedeljo, od 9 do 12 v domu v Samostanski ulici. Predavali bodo g. dr. Vorsič o lovskem zakonu, okrajni veterinar g. Koželj o živinskih boleznih in mestni kmetijski referent g. Cimerman o sadjarstvu. Dvorana bo zakurjena. Vstopnine ni. Pridite!

c Prva francoska prireditelj v Celju. V četrtek zvečer so uprizarili osmošolke in osmošolci drž. realne gimnazije v Celju pod okriljem Francoskega krožka v mestnem gledališču Acremantovo veseligr v francoskem jeziku »Ces dames aux chapeaux verts«. Predstavo je posetil francoski konzul g. Rembrandt iz Ljubljane, okr. načelnik g. dr. Ivan Zobeč, mestni župan g. Alojzij Mihelič in številni celjski krogi. Gledalciše je bilo izredno dobro obiskano. V podrobnosti kritike se ne bomo spuščali, vsekakor pa moramo pohvaliti režiserja g. prof. dr. Karla Zelenika, ki je tako posrečeno razdelil vloge in se trudil pri številnih vajah, da je predstava tako odlično uspeša. Opaziti je bilo, da so nekateri igralci najbrž prvič nastopili na odru, ker so nastopili nekoliko neokretno. V splošnem pa je predstava zadovoljila navzoče, ki so z burnimi aplavzi nagradili igralce, da so se morali pokazati pred zaveso. G. konzul je poklonil igralcem lep sopek rdečih nageljinov, ovit z državno trobojnico in krasno bonboniero. Celjani se čestitkam g. konzula pridružimo z željo, da bi vsako leto bila v Celju vsaj ena taka predstava.

KINO UNION. — Ako vam je všeč J. Straussova muzika, potem pridite danes v naš kin, kjer jo boste lahko slišali v filmu »Netopir« (»Die Fledermaus«). — Glavni igralci: Hans Sönnker, L. Baarova, H. Moser. Predstave ob 18.30 in 20.30

c Koliko čitajo Celjani. Mestna knjižnica je izposodila v minulem letu 27.770 knjig. Od izposojenih knjig je bilo 16.872 slovenskih in 9.248 nemških, od katerih je skoraj največ, in sicer 1650, iz poučno znanstvenega oddelka. Če pregledamo statistiko 10 let od 1. marca 1927 do 31. marca 1937, vidimo, da je bilo v 10 letih izposojenih 273.583 knjig. Letno si torej Celjani izposodijo v Mestni knjižnici okrog 28.000 knjig.

c Predavanje o kolonialnem blagu. V četrtek, 20. januarja priredi Trgoveko društvo v Celju ob 8 zvečer v risalnici drž. meščanske šole zanimivo predavanje o kolonialnem blagu, in sicer z ozirrom na njegovo predelovanje in uvoz. Predavanje bo imel prof. drž. trgovske akademije g. Škof Franjo iz Maribora.

c Dve nesreči. Na Veliki Pirešici je padla v četrtek popoldne, ko se je vzpenjala po lestvi, 62-letna Kačnik Marija in si zlomila desno nogo pod kolonom. V Konjicah je padla pri nabiranju drv v gozdu 62 letna zasebnica Sam Pavla in si zlomila levo roko v zapestju.

KINO METROPOL prinaša danes ob 16.15 in 20.30 film »Kirchfeldski župnik« (»Der Pfarrer von Kirchfeld«). — Je to film, ki vodi človeka v življenje »malega sveta«, kjer je na pogled vse mirno, a v stvari vse kipi od globokega doživljanja.

Hansi Stork — Hans Jaray

Kulturni obzornik

Monumentalna izdaja brižinskih spomenikov

V Ljubljani pri Akademski založbi, 1937.

Str. 31. Priloge.

V monumetalni obliki je zdaj izšla pri Akademski založbi velevažna izdaja prvih slovenskih jezikovnih spomenikov, tako imenovanih — brižinskih spomenikov, ki predstavljajo prvo slovensko zapisano besedo ter najstarejši zvok našega jezika. Srnnota je že bila, da nismo vse doslej imeli Slovenci primerno v celoti izdanega najstarejšega dokumenta naše narodnosti in našega jezika, temveč smo morali rabiti češke in nemške znanstvene izdaje. Ne tajimo, da smo se razmeroma precej poglobljali v problem teh spomenikov, saj so predstavljal predmet temeljitim raziskavanjem različnih naših znanstvenikov, v novejšem času zlasti Nahtigala, Ramovša (z jezikoslovne strani), Kosa (z zgodovinske in paleografske) ter v najnovejšem času Grafenauerja (s kulturno zgodovinske). Sedaj sta dva izmed njih, akademik zgodovinar Kos in jezikoslovec Ramovš, sklenila izdati na vabilo Akademski založbe te slovenske jezikoslovne dragoceneosti s potrebnim urodom, v katerem naj bi podala v strunjeni sintetični obliki rezultate dosedanjih dognanj in znanstvenih raziskovanj, vendar pa tako, da bodo razumljivi tudi povprečnemu izobražencu. Zato ima vse omejlja samo na dognane rezultate, nista posegala v polemiko v stvarih, v katerih so morda bili raziskovalci dosedaj drugega mnenja, ter sta najvažnejšo literaturo podala na zadnji strani, ne da bi se sproti ozirala nanjo. Tako ima uvod sintetičen značaj, avtoritativen ter pomeni zadnjo razvojno stopnjo, kamor so dozdaj segli razlagalci teh spo-

menikov. Večinoma pa je to njuno prvobitno in samostojno dognanje vredno njenega znanstvenega slovesa.

Uvod — skupno delo prof. Kosa in prof. Ramovša — podaja najprej natančen opis »latinskega kodeksa 6426«, ki se nahaja v državni knjižnici v Münchenu, pa je do leta 1803 bil pri škofijski cerkvi v Fresingenu na Bavarskem. Po tem mestu imajo tudi svoje ime ter bi se seveda danes morali imenovati »freisingske« (kakor jih je resnično imenoval v prejšnjih razpravah tako tudi Kos), toda, kakor so Slovenci iz Freisach po svojih jezikovnih zakonih stvorili besedo »Breže«, tako je tudi v smislu slovenske jezikovne tradicije pravilni izraz »brežinski«. In to obliko je zdaj ta izdaja sankcionirala za vselej, kakor upamo. Po natančnem opisu posameznih slovenskih vložkov in njih označb (prvi: splošna spoved »Glagolite po nas redka slovesa...; drugi: opomin h pokori in spovedi »Ecce bi deti nas nezedresil...; tretji: spovedni obrazec »Iazze zagalogo...«) preide na paleografsko razlago pisav in določitev rok, ki so te spomenike pisale. Paleografski razbor daje rezultat, da je pisava brižinskih spomenikov identična s tisto, kakor so jo na koncu X. in začetkom XI. stoletja uporabljali bavarski letopisci. Posebej razbere prof. Kos tiste momente, ki označujejo kake posebnosti slovenskih zapisov (akcenti, ki niso znaki za naglas) itd. Po paleografski analizi preide na zgodovinsko razlago ter na podlagi tega dejstva ugotovi, da so mogli biti napisani ti spomeniki le v času od leta 973 (ko so brižinski škofje dobili posestva tudi na slovanskem ozemlju — Škofja Loka, Koroška itd.) ter do leta 1022 oz. 1023. Verjetno pa, da bliže prvi meji, zlasti zapis prvega spomenika, ki ga je pisala druga roka kot ostala dva. Spomeniki so nastali na ta način, da so nemški duhovniki zapisovali slovanske formule, da bi mogli širiti med Slovenci sveto vero ter opravljati med njimi najnujnejše pobožnosti. Važno je pa dognanje, da ti spomeniki niso prepisani, temveč že prepisi molitvenih obrazcev, ki so tedaj že dalj časa krožili med duhovniki na Slovenskem

vrstah, kakor v izvirniku. Obenem z njimi je natančen prepis v današnje znanstveno transkripcijo, ki naj do zadnjih podrobnosti poda glase in značaj prvih slovenskih zapisov. Nato pa pride še točen prevod spomenikov v današnje slovensko, kar ima še svoj poseben čar: približa nam s lahkoto začetke slovenskega krščanstva ter nas povede v čas, v katerem so naši predniki menjali svojo vero ter s krščanstvom stopali v novo zapadnoevropsko civilizacijo. Po vseh teh prepisih, transkripcijah in prevodih brižinskih spomenikov pa sledijo točne in izredno jasne fotografije originalov, tako jasne, da jih je lahko kontrolirati s prepisi. In ravno te faksimilne priloge bodo v našem spominu pustile najbolj konkretno predstavlo o brižinskih spomenikih.

Tako smo po zaslugi Akademski založbe dobili Slovenci knjigo, ki glasno priča o častitljivi starosti našega dragega jezika; je dokument iz časov, kot ga nimajo drugi slovanski jeziki. Naravnost poročilo iz časa, ko smo začeli v novih razmerah tvoriti svoj jezik, to je — ko se je naš jezik začel razlikovati od staroslovenske skupnosti. Ti spomeniki so zaslužili tako monumentalno obliko in ne smeli bi manjkati v nobeni slovanski izobraženi hiši. Še več: to je knjiga, katere vsebina bi morala iti med najširše plasti naroda, o kateri bi pod vodstvom izobražencev morali razpravljati vsi naši podeželni izobraževalni krogi: saj tvorijo temelj naši narodni samobitnosti! Dosti dolgo smo čakali nanjo, leta in leta smo živeli v objlubi, morala bi biti prva knjiga Slovenske Akademije. Prav tako pa smo tudi veseli, da jo je čas prehitel ter da se je med njenim tiskom porodila tudi Akademika, ki je pred kratkim bila samo še ideja. Toda tudi kot izdaja Akademski založbe nosi vse znake akademskih izdaj, kljub temu, da je prav za prav pisana sintetično, strnjeno, široko popularno ter že tako z namenom, da se razširi med narod. V knjižnici posameznika pa ji je odločeno prvo mesto že po zgodovinski pomembnosti, kakor tudi po bibliofilski zunanosti in monumentalnosti.

Stoletnica ženskega študija na univerzah

Univerza Oberlin-College v Ohio v Ameriki je kot prva univerza na svetu odprla vrata tudi ženskam v svoj svet in to se je zgodilo vprav pred 100 leti.

Seveda je bil tedanji študij žensk drugačen kot je zdaj. Tako je bil še ves v gospodinjstvem ženskem delu, da se ne moremo ubraniti smeja, če bremo o prvih štirih dijakinjah na univerzi pred 100 leti.

Že leta 1835, ko je bila univerza v Ohio otvorena, so mislili na to, da bodo smele ondi tudi ženske študirati. Štiri dolga leta so preresetavali to zadevo, slednjič je pa zmagal neki poslanec, rekoč, naj pomislijo, kakšne hkrabre in zmožne tovarišice so bile ženske pri ko'oni-zaciji Amerike. »Pomislite,« je končal svoj govor, »brez žensk bi ne bili ničesar zmogli. Kolikokrat so moškim dajale modre nasvete in se z dejanji odlično udeleževale!«

Nato so dejali, da pač ne bo moči dobiti mladega dekleta, ki bi se kot ženska upala živeti med samimi moškimi. A koj po razglasitvi univerzitetnega sklepa se je vpisalo četrto di-

vsebovalo vsa vprašanja o zaroki, poroki, domovanju in negi otrok.

V Združenih ameriških državah so se med tem navadili na to da so na univerzah tudi ženske. Že so nekam spoštljivo izrekli imena teh štirih deklet, ki so prevzele nase mimo učenja tudi breme gospodinjstva za ves visokošolski zavod (College) in so imele zatorej dosti več dela in zaslug kot moški akademiki. Tedaj se jim je pripetila neljuba nezgoda: Pri anatomskem predavanju so imele tudi mrtvo truplo. Ko je zdravnik, ki je predaval anatomijo, razgrnil mrliča, je v klopi dijakin močno zaropotalo. Vse štiri so kar na mah omedlele!

Da zabrišejo to nezgodo, so bile odslej še bolj marljive ko prej. Ko si je univerza nabavila zvezdogled, so bile te študentke prve, ki so se vpisale v zvezdoslovje. Vendar je univerza na posebni seji preresetavala vprašanje, ali se mladim ženskam spodobi, da bi po desetih zvečer še čule in če to ne žali dostojnosti, ako ob tej pozni uri skupno z moškimi svetom kukajo skozi daljnogled. Ker pa so zvezde vendarle samo ponoči vidne, in ker je bilo dovoljeno, da se smejo študentke udeleževati vseh nauk, ni mogla univerza tega prepovedati. Vse štiri akademice so odnesle zmago tudi na zvezdarni Ohio.

Povsod so prepodile svoje nasprotnike. Le enega očitka niso mogle pobiti. Črnoledi profesorji so namreč koj v začetku prerokovali, da ta dekleta le zato silijo na univerzo, da bi si pridobile ženinov. In zares — v sleherni od njih se je zaljubil po en dijak! Že v tretjem semestru so bile te »little (prijetne) sisters in science« zasnubljen.

Pošteno so se borile same s seboj, zakaj, saj niso marale dati svetu podlago za jezike, češ da so zares prišle po ženine. A ljubezen je bila močnejša kakor oziranje na ljudi, ki vidijo v vsem samo nečedno plat. Zgodovina pove, da so se vse štiri še tisto leto poročile in da so bili zakoni srečni in polni otrok. Tako srečni so bili ti zakoni, da so jih v Ohio imeli za zgled.

V zvezi s to stoletnico bodi še omenjeno, kdaj so ženskam odprli evropske univerze. Svica je l. 1867 storila prvi korak, Anglija l. 1877, Norveška l. 1884. Nato sta prišli na vrsto Francija in Italija. Nemci so dali to dovoljenje leta 1901 in sicer najprej državi Baden. Sledila so je Bavarska, nato Württemberg, slednjič Prusija leta 1908. — Zdaj je to vsakdanja stvar, da smejo ženske študirati na univerzi. Vse od in vse predmete, razen katoliškega bogoslovja.



Japonski prestolonaslednik Cugu, ki je sedaj obhajal svoj drugi rojstni dan.

jakinj, četrto prvih akademičark. Pogledi vse dežele so se zazrlj vanje. To so bile torej tiste garjave ovce, ki so preskočile ograjo varne domače stajle!

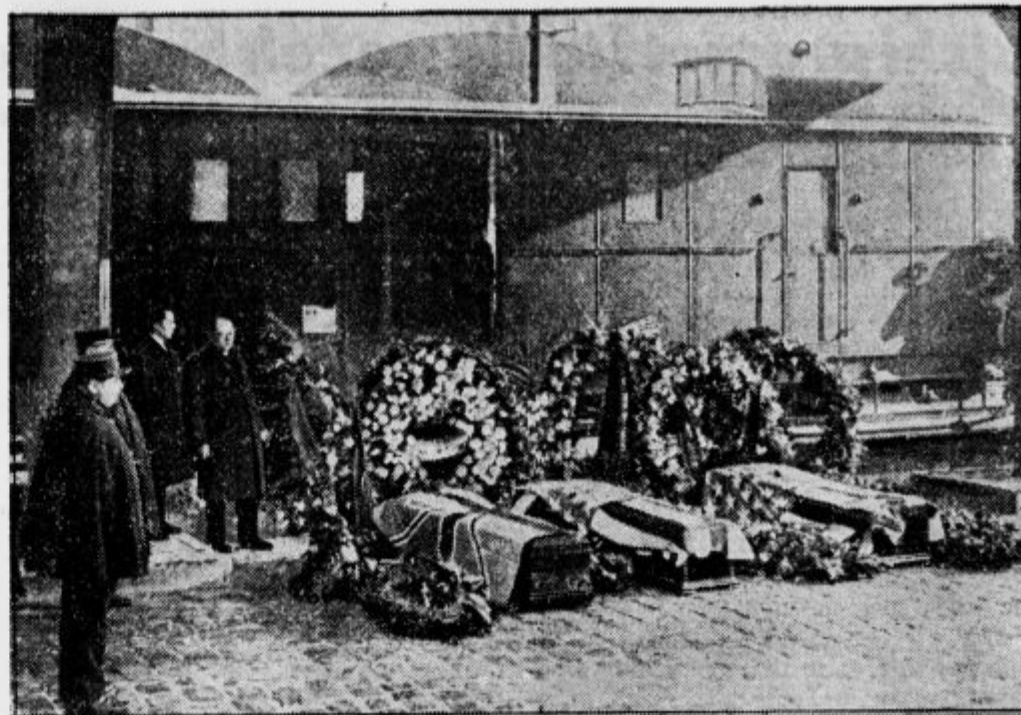
Prvim štirim akademičarkam na svetu zares ni bilo zavidati. Slišati je prav srednjeveško, kaj so morale na univerzi delati. Že ob šestih zjutraj so jih kar po vojaško zbudili in potem so morale poleg svojih sob pospraviti tudi sobe svojih moških tovarišev. Do devetih dopoldne so morale biti tla vseh sob poribana. Strogi nadzorniki so vse pregledovali, ali so dijakinje v redu opravile svoje delo.

Slednjič so imele prosto, to se pravi, da so smele poslušati predavanja. Z rokami, ki so bile še vlažne in rdeče od luga, so pisale predavanja v svoje zvezke. In že je prišlo povelje: brž v kuhinjo! Zakaj, dijaki so bili lačni ko volkovi in so hoteli jesti. V naglici je bilo treba skuhati kosilo, pregrniti mize, nanositi jedila in slednjič, ko so bili že vsi dijaki nasičeni, so smele kositi tudi te štiri akademičarke.

Dijakinje so se smele vpisati v sleherni fakulteto. Mimo mnogo gospodinjstvenega dela pa so imele »sisters in science« — sestrice v kraljestvu učenosti — kakor so jim dejali tovariši, še posebna predavanja zase. Eno teh predavanj se je imenovalo »takt in lepo vedenje« in je



Z bojišča pri Teruelu: Bele čete iz prednjih postojank se vračajo nazaj v rezervo. Vojaki izpred Teruela na Španskem.



Krste s trupli ameriških in angleških častnikov, ki jih je pred Teruelom ubila rdeča granata. Krste so zavite v ameriške in angleške zastave.

Sonce so ujeli

V Bruslju je kavarna, ki ima prav svojsko razsvetljavo. Sredi kavarne je velika steklena čaša s premerom 4 in pol metra. Ta posoda daje gostom skozi vse leto najlepšo luč.

Odkod prihaja ta luč? Od zgoraj, s stropa in skozi etrop — z neba. To je jako važna naprava, ki sveti z ujetimi sončnimi žarki. Po zgledu bruselske kavarne imajo zdaj take kavarne tudi v Franciji, Holandiji in celo v Severni Afriki. Te naprave se zovejo heliostati (heli — sonce).

Pred petimi leti je hotel Francoz Pierre Arthuys imeti več svetlobe v svojem mrkem stanovanju v Parizu. Stopil je na streho, študiral sončne in svetlobne žarke sploh, preračunal je potek sonca, si napravil kolesje v zvezi z zrcali in je imel čez tri tedne najlepšo sončno luč v svojem stanovanju.

Princip te razsvetljave je jako preprost. Na strehi je zrcalo, ki gleda soncu naravnost v

»obraz«. Sončna svetloba se odbija z drugega zrcala. To svetlobo je moči z dvema, tremi nadaljnjimi zrcali odvesti tja, kamor človek hoče. Potrebni sta le dve dobro ideoči napravi s kolesjem, ki zrcala vedno porivata in sučeta, kakor je treba. Zrcala za poslednji prenos v sobo so seveda nepremična.

Seveda ne daje »ujeto sonce« dosti toplote. Za vroče, tropske pokrajine so zatorej heliostati drugačnega pomena. Stanovanja, ki so morala biti zaradi vročine zaštrita pred soncem in so bila vedan v temi, morejo biti zdaj s heliostatom razsvetljena, ne da bi se bilo bati sončne pripeke.

Naprave heliostatov so večina tako prirejene, da ujamejo šop sočne luči in jo s 30 ali 40 zrcali s stropa odvajajo v razne sobe kakoga hotela ali pisarniškega poslopija. Poedini žarki te svetlobe so po sobah razdeljeni s posebnimi šipami. Izračunali so, da more en sončni žarek ki svetli z močjo 30.000 sveč, razsvetljevati 500 kvadratnih metrov veliko ploskev.

Teruel

Kaj pravi zgodovina

To aragonsko mesto, ki se v teh dneh tako borijo zanj in ki stane toliko človeških žrtve, ima jako bujno zgodovino. Kakor pravijo razni starinoslavci, izhaja mesto Teruel še iz dobe Feničanov. Rimljani so ga nazivali Turbula. Mavri so mesto porušili. Alfonz II. Aragonski pa ga je spet sezidal l. 1171. Čez 200 let nato je mesto Teruel zavzel Peter Kastiljski in ga tudi izropal.

Teruel je (ali bolje: je bilo) lično staro mesto, ki so ga tuji radi posejali. Stoji skoraj 1000 m visoko ob Guadalaviaru, je glavno mesto pokrajine istega imena in ima 12.000 prebivalcev. Staro, s stolpi okrašeno obzidje, spominja na preteklost, kakor tudi vodovod, ki ga je v 16. stoletju zgradil neki Francoz, in pa lepa katedrala iz iste dobe.

V cerkvi San Pedro počivata mumiji slavnih »ljubimcev iz Teruela«, Izabele de Segura in Juana de Marella, ki sta umrli, ker se nista smela poročiti in so ju položili v isti grob.

Res je: vse te znamenitosti si videl v Teruelu; če so pa zdaj še vidne, pa nihče ne ve.

Automatična sklopka francoskih žel. vozov

Novi električni vozovi francoskih državnih železnic, ki vozijo med Parizom in Le Mansom, so opremljeni z avtomatičnimi sklopkami.

Nove sklopke zahtevajo med vozovi eno četrtino manj prostora kakor dosedanje. Skozi sklopke so napeljene tudi cevi, po katerih teče zrak za zavore.

Sklopke so računanane za pritisk do 100 ton. V primeru da sklopka odpove in se vozovi razklesajo, začnejo zavore delovati same od sebe. Prav tako tečejo skozi sklopke vodi za električni tok.

Prav tako odpade nevarno delo železničarjev pri sklepanju vagonov.

Slalom

Beseda slalom izhaja iz norveškega jezika. »Laam« (izg. lom) pomeni »sled«; »slad« pa »nalahno nagnjenost«. »Slalom« pomeni torej: nalahno nagnjena sled. Prvotno so uporabljali besedo slalom za smuko po težavnem terenu. Ščasoma pa je dobila beseda poseben pomen. S to besedo so označili smuko s ovirami, kjer dobi nagrado dotični smučar, ki vozi brezhibno in pride najprej do cilja. Zapreke so razna »vrata«, ki so označena z dvema, blizu stoječima zastavicama. Skozi ta »vrata« mora smučar smukniti, ne da bi podrl kako zastavico. Ker so »vrata« postavljena na prav težavnih mestih smuške poti, je dotični smučar, ki pravilno prevozi skozi nje, zares izurjen in dokaže, da popolnoma obvlada gibe telesa in smuč.



»Moj oče je za eno glavo višji kakor tvoje!«
»In moj oče je za eno trehvirjirski kakor tvoje!«



St. 30.

Kraljica ljubezni in lepote

Vitez je čez vse dvorivo povabil svojo sulo-ko ter venec položil Roveni pred noge. Takoj so so glasniki med bučanjem fanfar oklicali za kraljico ljubezni in lepote, s hudimi kaznimi grozeč vsakomur, kdor bi je ne hotel ubogati.

Normanske dame so bile nepopisno jezne, saj niso bile vajene biti zapostavljene za anglosakskimi lepoticami. Množica pa je bila na vso moč zadovoljna in je venomer glasno klicala: »Naj živi gospodarka Roveni! Naj živi gospodarka kraljevska hči!«

Cprav knezu stvar ni bila prijetna, mu vendar ni kazalo drugega, kakor izvolitev potrditi. »Najlepša kraljica,« upiralo se mu je tako govoriti, »sprejmite našo najspoštljivejšo poklonitev. Jutri na našem slavnostnem obedu vas moramo vidimo skupaj z vašimi sorodniki, da nam bo takrat dano поближе spoznati lepoto, ki ee pred njeno vladareko oblastjo danes klanjamo.«

Rovena ni odgovorila. Namesto nje pa je spregovoril Cedric: »Rovena vaš jezik tako slabo razume da bi ti vaše slavje ne bilo v veselje. Tudi Athelstane in jaz imava rajša svoj jezik in svoje domače šege. Zato na vaše prijazno vabilo hvaležno odgovorjam, da nas ne bo!«

Osebni avtomobili z Dieslovim motorjem

Ne samo da motorji sistema Diesel porabijo manj goriva kakor bencinski motorji, tudi gorivo je dosti cenejše. Zato so danes tovrstni avtomobili po večini opremljeni z Dieslovimi motorji.

V Dieslovem motorju nastopajo pri eksploziji mnogo večji pritiski kot v bencinskem motorju. Zgradba motorja mora biti zato bolj masivna, motor postane težji.

Sorazmerno velika teža Dieslovega motorja je bila glavni vzrok, da se te vrste motorji niso vpeljali do sedaj tudi za osebne avtomobile.

Že l. 1936 se je pojavil na berlinski razstavi prvi osebni avto z Dieslovim motorjem. Motor je imel seveda kjer je bilo le mogoče namesto jekla lahke aluminijeve zlitine.

Motor je dajal pri 3000 obratih na minuto 30 k. s. in je pokazal zelo dobre rezultate. Videti je torej, da bomo kmalu tudi za osebne avtomobile rabili nafto namesto bencina.

Tai vanfu

(Taiyuanfu), ki so ga Japonci zavzeli, je glavno mesto province Sansi (ki je ni zamenjati s provincino Senci!). Taiyuanfu ima 200.000 prebivalcev; obdan je s štirikotnim obzidjem in je končno postajališče železnice Sansi, ki se odcepi od glavne kitajske železniške proge Peking-Hankov. Mimo tega je Taiyuanfu središče severnokitajskega cestnišča. Mesto je precej moderno, ima pomembno elektrarno in velike municijske tvornice; zlasti izguba teh tvornic je bridko zadela Kitajsko.

Provincia Sansi ima 12 milijonov prebivalcev in meri 160.000 kvadr. kilometrov, je torej skoraj za sedmino večja kot Jugoslavija.

2000 letal za ameriško mornarico

Ameriški podadmiral Cook je izjavil, da bo leta 1941 ameriška vojna mornarica imela vsega skupaj več kakor 2000 letal. Ta letala bodo porazdeljena v 68 jat 39 letalskih jat bo nastanjenih na letalskih matičnih ladjah ter se bodo prevažala sem ter tja, kjer bo potreba večja.

Jesenice

Pogreb Zvezdove mame. Mnogo prerano in nenadno se je poslovila od nas gospa Zvezdova, vzorna žena in mati splošno poznane in spoštovane katoliške družine. Edino zvesto, da je svoje življenje izpolnila s tako lepim obračunom, lajša svojcem in prijateljem to nenadno izgubo. Zvezdova gospa je poleg skrbi in nege za svoj dom in za svojo družino posvetila svoja dobrodelna čustva mnogim katoliškim in humanitarnim ustanovam. Njen pogreb je pokazal, kako daleč je segalo tiho in plemenito delo gospe Zvezdove. Še v tednih, ko je čutila bolezen, ni nikdar opustila prostovoljnih prireditvev v Kerkovem domu, kjer nastopajo njene hčerke kot igralke pri gledališkem društvu in kjer domuje toliko društev, ki so čutila dobrodelnost blage pokojnice. Pogreb je bil nad vse veličasten pod vodstvom duha, svetnika in mestnega župnika g. Kastelca v spremstvu 4 duhovnikov. Naj počiva v miru blaga gospa, ki je odšla od nas s tako lepim in polnim življenjskim obračunom. Preostali pa naše sožalje.

Slovenska Krajina

Danes je prispela iz Luč v Savinjski dolini tužna vest, da je tam nenadoma, zadet od kapi, umrl Kranjec Ivan, zastopnik francoskega društva na Borzi dela v Soboti. Te dni se je mudil na dopustu pri svojem nečaku v Lučah. Na gostiji pri nečaku ga je zadela srčna kap. Pogreb bo v soboto dopoldne v Lučah. Pokojni je rodom iz Istre. Med nas je prišel takoj po prevratu in dolgo let služboval v Bogojni kot komandir orožniške postaje. Nekaj časa je bil tudi na Cankovi. Leta 1926 je bil upokojen. Na naši Borzi dela je bil v službi od leta 1930. Naši ljudje so ga prav dobro poznali, saj je imel na Borzi dela priliko spoznavati težave naših sezonskih delavcev v Franciji. Užaloščeni vdovi naše sožalje! On pa počivaj v miru!

Novo mesto

Konec v proslavo 100 letnice Foersterjevega rojstva priredi pevski zbor kapiteljske in mestne župne cerkve sv. Nikolaja v Novem mestu v nedeljo 16. januarja v dvorani Prosvetnega doma. Koncert se prične ob 8 zvečer. Na sporedu je 8 Foersterjevih skladb. Med njimi so nekatere prave umetnine. Mešani zbor odpoje 4 pesmi, ženski zbor 1, moški zbor pa 3. Sledi kratek odmor, nakar odpoje mešani zbor s spremljavo orkestra še Šatnerjevo »Jettejevo prisego«. Pred pričetkom »Jettejeve prislege« bo član zbora pesem recitala, Cene vstopnicam so 10, 8 in 6 din. Galerija 6 din, stojišča 3 in 2 din. — Nadejamo se, da bo vsa novomeška javnost znala upoštevati to proslavo!

Prevelika podjetnost

ju je spravila v zapor

Maribor, 14. januarja.

Mariborska policija preiskuje zanimiv slučaj, kateremu so prišli na sled v Ljubljani. 26 letni zasebni uradnik Ivan Rotman iz Studencev je prišel na podjetno idejo, da je kar sam ustanovil društvo »Progres«, ki naj bi začelo izdajati mladinski list »Mladina«. Dal si je napraviti štampiljko tega društva ter je potem sestavil nabiralno polo, pod katero je podpisal kot »predsednika« društva prof. Graniča iz Ljubljane. S to polo se je potem podal na posel, ki mu je začel nepričakovano cveteti. Rotman je najprej dal napraviti štampiljke nekaterih večjih tovarn ter je z njimi opremil nabiralno polo. Potem so mu kalini kar sami šli na limanice. Čim je kakšna trdka videla, da je ta in ta tovarna darovala toliko, je še sama dala in zneski so se množili. Rotman je obiskoval samo večje trdke in tovarne, ki so dajale od 50 do 500 din. Nenadoma pa je dobil Rotman konkurenta, za katerega niti sam ni vedel. Njegov 20 letni svak Ivan Gerželj, ki je izkušen trgovski pomočnik, je namreč dobil v roke Rotmanovo nabiralno polo, pa je bistroumno uvidel možnosti zaslužka za sebe. Sestavil je še sam tako polo, jo opremil s štampiljkami, ki si jih je izposodil pri svojem svaku, pod polo pa je podpisal kot predsednika »prof. Glaviča« ter je začel na svojo roko zbirati. Tudi njemu je šel posel dobro izpod rok. Medtem pa so Rotmana že razkrinkali v Ljubljani in mariborska policija je prišla njega in Gerželja. V zaporih sta skrjta tajila, potem pa priznala. Rotman pravi, da je kasiral s svojo polo 7000 din, menda pa bo vsota znatno večja ter bo znašala kakih 20.000 din. Rotman je imel večkrat opravka s paragrafi, pa so njegove goljufije poravnali sorodniki. Udeleževal se je tudi na športnem polju ter je bil dolgo časa predsednik socialističnega »Pekovskega športnega kluba«. Sedaj bo skupaj s svojim svakom pihal kašo zaradi svoje prevelike podjetnosti.

Državni prvak v Ljubljani

Dva meseca sta že minila od nepozabne borbe v Ljubljani in v nedeljo se bosta ponovno pomerila na zelenem polju državni prvak Gradjanski in naš ligaz. Gradjanski pride kot siguran favorit v Ljubljano, toda tudi naši fantje ne bodo šli brez upa zmage v to borbo. Smelo lahko trdimo, da sta si moštvih obeh danes enakovredni, čeprav od naših fantov še nobeden ni oblekel državnega dreša, medtem ko ima Gradjanski v svojem moštvu same znane internacionalce. Rabijo pa naši fantje v tej borbi podporo in vzpodbude svojega občinstva, zato naj jutri nihče, ki se zanima za nogomet, ne manjka na igrišču. Tekma se bo pričela točno ob 14.30 in se bo vršila ob vsakem vremenu. Jutri torej vsi na igrišče SK Ljubljane!

Mariborski šport

Tekme za Maverjev pokal.

Tukajšnji okrožni odbor LNP je v sporazumu z vsemi mariborskimi klubi razpisal zimsko tekmovalje, za zmagovalca pa je znani propagator nogometnega športa, lekarnar Maver, daroval krasen prehodni pokal.

Prvo kolo tekmovalja se odigra že v nedeljo, dne 16. januarja t. l., na Stadionu »Železničarja« na Tržaški cesti. Zrebo je določil za nedeljo sledeče protivnike: »Železničar« : »Slavijaz«, »Pobrezje« in Maribor : Rapid. Vsi klubi so razmeroma ugodno vreme uporabili za marljivi trening ter bodo na teh tekmah tudi preizkusili več novih moči. Sigurno bodo tekme privabile na na Stadion številno občinstvo. Prva tekma se prične ob 13.05.

Drsalna produkcija na Treh ribnikih.

Tukajšnji Olimpijski odbor bo v primeru ugodnega vremena v nedeljo, dne 16. t. m., s pričetkom ob 15 na drsališču pri Treh ribnikih priredil produkcijo mariborskih umetnih drsalcev. Navzlic neugodnim razmeram in malega števila drsalnih dni v letu je v Mariboru veliko število drsalcev, ki resno in marljivo gojijo umetno drsanje in ki so dosegli že lepe uspehe. Formo domačinov je močno dvignila znana bivša avstrijska reprezentantka ga. Grandl, ki sedaj stalno biva v Mariboru ter s svojimi dragocenimi izkušnjami veliko koristi mariborskemu drsalnemu športu. Imena Kotnik, Barlovič, Bühl, Baumel niso neznana v drsalnem svetu ter so imenovani že večkrat prav uspešno zastopali barve Maribora. Prireditelj, ki je izrecno propagandnega značaja (brez vstopnine), bo sigurno vzbudila veliko zanimanje občinstva ter bo nedvomno lepemu drsalnemu športu privabila mnogo novih navdušenih pristavev.

Tekme v slalomu za prvenstvo dravske banovine v Celju

Zimsko športni odsek Savinjske podružnice SPD v Celju razpisuje prireditelj tekme v slalomu za prvenstvo dravske banovine, katere pokroviteljstvo je prevzel g. ban dravske banovine g. dr. Marko Natlačen. Obenem bo tekmovalje v slalomu za prvenstvo Mariborske zimske športne podzveze. Tekma bo v nedeljo, 23. januarja 1938 pri Celjski koči s startom ob 10 dopoldne. Tekmuje se po pravilniku JZSZ. Pravico starta v konkurenčni inajo vsi verificirani člani klubov in društev iz dravske banovine, izven konkurence tudi vsi drugi pri JZSZ verificirani tekmovalci. Prijavnina znaša 10 din. Prijave je treba poslati do 21. januarja na naslov: Slovensko planinsko društvo, zimsko športni odsek, Celje. Prijava je možna tudi na dan tekme do 8 zjutraj pri Celjski koči, vendar le proti plačilu dvojne prijavnine. Zrebanje startnih števil bo na dan tekme ob 9 zjutraj pri Celjski koči. Tekmovalci, ki doseže prvo mesto, prejme naslov: prvak dravske banovine v slalomu za leto 1938 in darilo g. bana. Zmagovalci iz področja MZSP dobi naslov: prvak Mariborske zimske športne podzveze v slalomu za l. 1938. Zmagovalci prejmejo tudi častna darila in diplome. Razdelitev nagrad bo takoj po tekni pri Celjski koči.

Gorenjski kot z Bledom nista podlegla toplemu valu

Določena je za nedeljo ekshibicija v umetnem drsanju na Bledu. Čeprav se v Ljubljani posledice toplega vala od dneva do dneva pojačujejo, je na vsem Gorenjskem lepo, zimsko vreme s povprečno temperaturo —5 do —7 stopinj z lepim pršičem. Zanimivo je, da se je danes tudi v Bohinjskem kotu znižala temperatura na —7. Današnji dan na Bledu je bil sončen in jase, vendar toliko hladen, da je bilo drsališče dobro uporabno.

Ker kaže, da bo Gorenjska še dalje kljubovala toplemu valu, pripravljajo športni klub Ilirija ekshibicijo v umetnem drsanju, ki bi se izvršila to nedeljo na Bledu.

Opozarjamo že danes širšo javnost na to prireditelj, drsalce pa še posebej, da najdejo na Bledu pri lepem sončnem vremenu dober led.

Avtobusno podjetje Alp-avto prevozi od postaje Lesce-Bled do jezera drsalce po ceni od 6 din tja in nazaj.

Opozarjamo tudi na večerni vlak ob sobotah Jesenice—Kranjska gora—Rateče—Planica, ki ima zvezo na večerni brz vlak z odhodom iz Ljubljane ob 20.48 in pa na jutranji turistični vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob nedeljah ob 6.

Olimpijske vesti

Olimpijski zmagovalci. Norvežan O. Hagen si je pri treningu zlomil nogo v členku, zaradi česar se je moral podvreči operaciji. Zaradi tega dalje časa ne bo sposoben za tekme, kar bo tem bolj občutila norveška amaterska zveza, kajti Hagen je bil v norveški reprezentanci za svetovne tekme v Lahti določen za tek in skoke.

Finska bo priredila akademsko olimpiado v letu 1939 v Helsinkih. Finska akademska zveza je dobila zagotovilo, da prejme v to svrhu 100.000 mark. Pri izvedbi olimpiade bodo akademikom pomagale vse finske športne zveze.

Carl Diem, glavni tajnik olimpijskih iger leta 1936, predava kot gost Čehoslovaške v Pragi na tehnični o olimpijski leta 1936 v podobah.

Zadnje pismo barona Coubertina. Olimpijskemu odboru, ki organizira XII. olimpijske igre, je umrl baron de Coubertin, ustanovitelj modernih

iger, poslal zadnje pismo tele vsebine: »Za ljubeznivi obisk v Ženevi se Vam priročno zahvaljujem. Bodite pri svojem prihodu in pri svojem delu moj tolnač in sporočite našim japonskim prijateljem moje iskrene pozdrave. Naloga pri izvedbi XII. olimpijskih iger bo največja, ki se je kdajkoli kakemu narodu zaupala. Ne gre samo zato, da bo olimpijski ogenj nadaljeval svojo pot po svetu in celo Azijo navezal na moderni olimpižem, ampak tudi zato, da spojimo helenizem, najdražje stare evropske civilizacije s fino umetnostjo in kulturo Azije. Izredno bi me veselilo, da bi se moglo k takemu zblizanju svetovnega interesa kaj doprinesli.«

Vesti športnih zvez, klubov in društev

SK Mars. Obveščajo se vsi člani kluba, da se vrši redni letni občni zbor dne 6. februarja 1938 v gostilni Predovlje, Mesarska cesta, ob 8 dopoldne s običajnim dnevnim redom. Poravnajte članarino!

Prevalje

25 letnico poroke obhajata g. Josip in g. Marija Vajnerl. Jubilant, ki je bil več let tajnik Prosvetne zveze za Koroško, je znan po vsej Koroški. — Želimo, da bi s svojo družico dočakal še zlato poroko!

Ljudsko gibanje. V preteklem letu je bilo v naši fari rojenih 73 otrok. Umrla jih je 64. — Najvišjo starost je dosegla Rane Neža in sicer 97 let. Porok je bilo 28.



Nocoj ob tričetrt na 7 je umrl

dr. med. in dr. fil.

Alfred Šerko

univerzitetni profesor

Pogreb bo izpred doma v Gregorčičevi ulici 15 v nedeljo ob 14. uri.

Na izrecno željo blagopokojnika se venci hvaležno odklanjajo.

V Ljubljani, dne 14. januarja 1938.

Sofija, mati;
Julija, žena;
dr. Alfred, sin;
dr. Milan in dr. Edvard, brata
ter ostalo sorodstvo.

Maurice Leblanc:

Izredne pustolovščine Arsena Lupina.

Otok tridesetih krst

Od zunaj se je slišal krohot. Da, deček se je smejal. Veronika je slišala ta strašni Vorskijev smeh in vse to jo je žgalo tako hudo, da ji je zopet stopilo pred oči vse nekdanje trpljenje, ki ji ga je povzročil Vorskij.

Ni zasledovala morilca. Ni ga klicala. Poleg nje je slaboten glas šepetal njeno ime: »Veronika... Veronika...« Hergemont je ležal na tleh in jo gledal s steklenimi očmi, ki so ugašale.

Pokleknila je zraven njega in ko je poskušala odpeti telovnik in okrvavljeno srajco, da bi obvezala rano, jo je nalahko odetrnil z roko. Vedela je, da je ves trud zaman in da ji hoče nekaj povedati. Še bolj se je sklonila.

»Veronika... odpusti... Veronika! To so bile prve besede njegovega onemoglega mišljenja. Jokajoča ga je poljubila na čelo.

»Molči, oče... ne trudi se!...«
A imel ji je še nekaj drugega povedati, toda njegova usta so zaman zlogovala zloge, ki niso tvorili nobenega smisla. Duh se je onemogel v temo. Veronika je pritisnila uho na njegove usnice, ki so se v zadnjem naporu trudile; zaznala je tele besede:

»Varuj se... varuj se... Božji kamen...«
Nenadoma se je na pol dvignil, oči so se mu svetile, prižgane od poslednje iskrice. Veronika je imela vtis, da je oče med pogledom razumel samo to, da je pri njem in stlil vse nevarnosti, ki ji prete. S hripavim in prestrašenim, toda dobro razločnim glasom je spregovoril:
»Ne ostani tu, če ostaneš, pomeni zate smrt. Reši se s tega otoka... Pojdi od tu...«

Glava mu je zopet omahnila. Jecel je še nekaj besed, ki jih je slišala:

»Ohi križi... štirje križi na Sareku... hčerka... trpljenje na križu...«
In to je bilo vse.

Popoln mir je bil nato, da popoln mir, ki ga je čutila mlada žena, kako nanjo pritiska kot breme, žigar teža vsako sekundo narašča.

»Reši se s tega otoka!« je ponovil neki glas. »Pojdi od tu... To ti ukazuje tvoj oče, Veronika.«
Poleg nje je ležala Honorine blede in roke, vee rdeče od krvi je tišala k prsim.

»Za vas se moram pobrigati!« je vzkliznila Veronika. »Počakajte... dajte, da vidim...«

»Pozno je... zame boste skrbeli pozneje!« je nerazločno govorila Bretonka. »Ah! poenost... če bi prišla ob pravem času, a vrata so bila spodaj zaprta z močnimi zapahi...«

»Dovolite, da poskrbim za vas... ubogajte...«
»Tako... najprej... Marija Le Goff, kuharica, na začetku stopnice... tudi ona je ranjena... mogoče smrtno... pojdite pogledat...«

Veronika je šla skozi zadnja vrata, skozi katera je ušel tudi njen sin. Tam je bil vrh stopnice. Na prvih stopnicah je zvitla hropela Marija Le Goff. Tako jo je ušla, ne da bi se zavedla, tretja žrtev nerazumljive drame.

Po prerokovanju starega Maguenoca je bil Hergemont druga žrtev.

IV

Ubogi sarski prebivalci.

Ko je Veronika Honorine obvezala ne ravno globoko rano, ki ni bila nevarna Bretonkinemu življenju, je prenela truplo Marije Le Goff v veliko sobo, ki je bila polna knjig, in opremilena kot delavnica. Tu je počival tudi njen oče; zaprla mu je oči, ga pokrila z odejo in začela moliti. Toda molitev ji ni šla z usnice in njena duša se ni ustavljala ob nobeni misli. Bila je pobita od ponovnih

udarcev. Usleda se je, položila glavo med dlani in tako ostala skoraj eno uro, medtem ko je bila Honorine v omedlelavi.

Z vsemi močmi je odvrčala sinovo podobo, kakor je vedno odvrčala Vorskiga. A obe sliki sta bdeli pred njo, se vrteli okoli nje, plesali pred njenimi zaprtimi očmi. Vedno ji je vstajal isti kruti, porogljivi, spačeni in ostudni obraz.

Ni trpela tako, kot trpi mati, ki objokuje svojega sina. Njen sin je bil štirinajst let in zanj, ki je ravnokar oživel, je imela pripravljeno vso svojo materinsko ljubezen; a ta ji je nenadoma postal tuje, še slabše, pravi Vorskijev sin! Kako grozno je trpela!

Najboljšejeje rana v njenem življenju! Prevrnil podobni povodnji, ki pretrese mirno pokrajino do njene notranjosti! Pekleni prizor! Kakšna prikazen blaznosti in groze! Kakšno ironično igranje najstrašnejše usode! Njen sin je ubil njenega očeta v trenutku, ko je prišla po tolikih letih ločitve in žalosti, da objame prvega in drugega, da bi živel v sladkem prijateljstvu! Njen sin morilec! Njen sin je trozil smrti! Njen sin je rabil neizprosno orožje in ubijal z vsem svojim veseljem!

Ni več preiskovala vzrokov, ki bi ji mogli razložiti to dejanje. Zakaj je njen sin to storil? Zakaj je njegov profesor, Stefan Maroux, brez dvoma sočrvice in morda podpihovalec, zbežal pred svojo dramo? Toliko vprašanj, ki jih ni poskušala rešiti. Mislija je le na strašni prizor, na pokol, na smrt. In spraševala se je, ali ni zanj smrtno edino zavetje in edina rešitev.

»Gospa Veronika!« je zašepetala Bretonka.

»Kaj je?« je vprašala Veronika, prebujena iz odrevenelosti.

»Ali ne slišite?«

»Ne!«

»Nekdo zvoni v pritišču. Najbrž kdo prinaša kovičev.«

Hitro se je dvignila.

Kaj naj rečem? Kako razložiti... Če obdolžim otroka...«

»Niti besedice, vas prosim. Pustite, da govorim jaz!«

»Vi ste slabi, gospa Honorine.«

»Ne, ne, tako je boljše.«

Veronika je šla dol in na koncu stopnic, v širokem hodniku, tlakovanim z belimi in črnimi ploščami, potegnili zapah veliki vrati.

Bil je res eden izmed mornarjev.

»Potrkal sem na kuhinjo,« je rekel možakar, »Torej Marije Le Goff ni tu? In gospa Honorine?«

»Honorine je zgoraj in bi rada z vami govorila.«

Mornar jo je pogledal in zdelo se je, da ga je tako blede in resna tujka presenetila. Šel je za njo, ne da bi črnil besedico.

Honorine je čakala v prvem nadstropju in stala pred odprtimi vrati.

»Ah! ti si, Corréjou? Dobro me poslušaj... ni nič novega?«

»Kaj je, gospa Honorine? Vi ste ranjeni?«

Umaknila se je z vrat in priprosto rekla in kazala na dvoje trupel:

»Gospod Anton in Marija Le Goff... oba umorjena...«

Vse možev obraz se je spremenil. Zajecel je:

»Umorjena... ali je mogoče?... Od koga?«

»Ne vem, prišli sva pozneje.«

»Mali Franc?« Gospod Stefan?...«

»Sta izgubila... Najbrž so ubili tudi njiju.«

»Kje je Maguenoc?«

»Maguenoc?... Zakaj govoriš o njem, Corréjou?«

»Govorim o njem... govorim o njem... ker, če je Maguenoc živ... vse to... je vse to druga zadeva. Maguenoc je vedno govoril, da bo on prvi. In Maguenoc je govoril samo o stvari, o kateri je bil gotov. Maguenoc pozna stvar do dna.«

Honorine je pomislila, nato pa izjavila:

»Maguenoc je bil ubit.«

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sobota, 15. januarja: 12 Pisana zmes veselih stvari za radost in dobro voljo skrb (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13.00 Cas, spored, obvestila — 13.20 Pisana zmes veselih stvari za radost in dobro voljo skrb (plošče) — 14.00 Vreme — 17.00 Za delopusti (igra Radijski orkester) — 17.40 Kazenski prestopki mladoletnikov (Vojko Jagodic) — 18.00 Slovenske narodne (g. Drago Zagar) ob spremljavi ceter (Minka Brnik) — 18.40 Varujmo naravo (g. dr. Valter Bohinec) — 19.00 Cas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Pregled sporeda — 20.00 Zunanji politiki (g. urednik dr. Alojzij Kuhar) — 20.30 Sem prokleta mušica, »Brenčelja« mi reko; sem značaja hudega, želo 'mam ostro. Zabaven in zelo poučen prerez Aleševčevega »Brenčelja« iz let 1889 do 1890. Za pisan večer priredil Niko Kuret. Izvajajo člani rad. igr. družine — 22.00 Cas, vreme, poročila, spored — 22.15 Prenos pesne glasbe s »Slovankega večera« na Taboru.

Nedelja, 16. januarja: 8 Vesel nedeljski pozdrav (plošče) — 8.15 Godalni kvartet — 9.00 Cas, poročila, spored — 9.15 Poškoine in veselo (plošče) — 9.45 Verski govor (g. dr. Roman Tominec) — 10.00 Prenos cerkvene glasbe iz stolne cerkve — 11.00 Otroška ura: Gasperček v novi lutkovni igri — 11.30 Koncert. Sodelujeta: g. Robert Primožič in Radijski orkester — 13.00 Cas, vreme, spored, obvestila — 13.20 Kar imamo, to vam damo (plošče po željah) — 16.00 Po domače (Fantje na vasi in plošče) — 17.00 Kmetijska ura: Varnost in razvoja mož. most slovenskega sadjarstva (g. Franjo Kafol) — 17.30 Pota usode. Veseli in žalostni dogodki iz življenja Jake Smolnika. Besedilo napisal Jože Vombegar, izvajajo člani rad. igr. druž., vodi inž. I. Pengov (Godi se 12 let po zgodbi »Izlet na kmeto«) — 19.00 Cas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac. ura: O Stevanu Mokranjcu (dr. Miloje Milojevič) — 19.50 Slovenska ura: a) Koroske pesni (plošče), b) Ob 50-letnici smrti Andreja Einspielerja (g. dr. Ivan Grafenauer) — 20.30 Večer skladatelja Rista Savina. Sodelujejo: g. prof. Slavko Osterc (prodavanje), Radijski orkester in Slov. vokalni kvintet — 22.00 Cas, vreme, poročila, spored — 22.30 Lahka glasba (Radijski orkester).

Drugi programi

Sobota, 15. januarja: Belgrad: 20 Prenos opere iz zagrebškega gledališča — Zagreb: 20 Slovenski zbor. 20.50 Nar. pesni, 21.40 Veliki orkester — Dunaj: 13.10 O filmu, 19.30 Stolova opereta — Izgubljeni valek. 21.40 Klavir, 22.00 Kvartet, 23.00 Dunajska glasba — Budimpešta: 19.00 Opereta — Vesela vdova, 21.35 Jazz, 22.40 Operni orkester — Trst-Milan-Frankfurt: 21.00 Puccinijska opera — Madame Butterfly — Rim-Bari: 17.15 Plesna glasba, 21.00 Kalmanska opereta — Bajadera — Praga: 19.30 Valčki in korčule ter potpuri, 20.30 ljudski koncert, 21.00 Opereta, 22.30 Pestr glasba — Varšava: 20.00 Gledališki prenos, 21.00 Plesna glasba — Sofija: 20.00 Čelo, 20.45 Vokalni koncert, 21.15 Sinfonični skladbe, 22.00 Ruske romane, 23.00 Narodne pesni — Berlin-Lipsk: 19.10 Sektet, 20.00 Od severnega do južnega morja (ork. konc.), — Königsberg: 20.00 Puccinijska opera — Tosen: — Hamburg: 20.10 Plesni večer — Köln: 20.00 Sinfonični koncert — Bernolmster: 19.35 Harmonika, 20.30 Petje v dialektu, 20.50 Kmečka godba — Strasbourg: 21.30 Sinfonični koncert.

Izžrebane številke

Iloterije Prosvetnega društva v Pečarovicih

Številke objavljamo po vrstnem redu, ne pa po vrednosti dobitkov.

150,	223,	247,	334,	362,	404,	453,
590,	600,	720,	798,	1082,	1518,	1522,
1549,	1602,	2526,	2581,	2651,	2680,	2830,
2868,	3116,	3174,	3226,	3805,	3845,	3859,
4204,	4321,	4604,	4643,	4647,	4749,	4920,
5239,	5247,	5363,	5603,	5860,	5937,	6044,
6009,	6164,	6210,	6341,	6463,	6501,	6519,
6525,	6654,	6701,	6882,	6905,	6951,	7050,
7514,	8036,	8107,	8382,	8401,	8856,	8881,
9419,	9123,	9321,	9498,	9547,	9635,	9673,
9706,	9723,	9742,	9795,	9940,	9942,	9948,
9979,	10106,	10142,	10400,	10742,	10992,	11027,
11277,	11533,	11540,	11561,	11805,	11818,	11881,
11965,	12000,	12028,	12089,	12180,	12291,	12315,
12346,	12463,					

Dobitki se naj dvignejo najpozneje do 15. februarja. — Poštino plača vsak sam. Po tem roku zapadejo dobitki društvu. Odbor.

Širite katoliško časopisje!



V globoki žalosti naznanjamo, da je umrla predobra mamička, hčerka in sestra, gospa

Kristina Jaklič roj. Andolšek

previdena s tolažili svete vere, v 34. letu starosti. Zapušča soproga in 7 letnega sinčka-edinca.

Pogreb drage pokojnice bo v soboto, dne 15. januarja ob 10 dopoldne na farno pokopališče v Velikih Laščah.

Karlovica-Velike Lašče, dne 13. januarja 1938.

Žalujoče rodbine Jaklič in Andolšek.

Zahvala

Povodom prerane smrti naše dobre žene, ljube mame in zlate make, gospe

Marije Kravos

nam je došlo od vseh strani toliko izrazov sožalja, da nam ni mogoče se vsem primerno zahvaliti. Tudi pogreb sam je pokazal, da nismo samo mi ljubili blagopokojnico, ampak je bila priljubljena tudi pri vseh, ki so jo poznali. In to nam je v težkih dneh največja uteha in tolažba. Zato sprejmite vsi, ki ste na katerikoli način z nami sočustvovali, našo najiskrenejšo zahvalo. Vsi pa ohranimo blagopokojnici svetel spomin.

Družini Kravos in Pavlovič

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; žentovanski oglaš Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglaš se plačuje tako pri naročilu — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolijska, 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 2-50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodob

Pekovskega vajenca

močnega, sprejme Rudolf Košak, Jesenice. (v)

Tesače

za smrekove trame sprejme graščina Boštanj, p. Boštanj pri Sevnici. (b)

Mesarskega pomočnika

prvovrstnega sekača in klavca, sprejme takoj Jagodic Franc, Karunova 5

Manufakturnist

samostojen in pošten, se sprejme v večjo trgovino na Gorenjskem. Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja v upr. »Sl.« pod »Manufakturnist« 464.

Trgovsko moč

z znanjem slovensčine, srbohrvaščine in nemščine ter nemške stenografije — sprejemem. Ponudbe v upravo »Slovenca« v Mariboru pod »Nemška stenografija«.

MODELNEGA MIZARJA

prvovrstnega delavca, ki je izkušen v vseh delih modelnega mizarstva, išče za takojšnji nastop pod ugodnimi pogoji

livarna »Titan« d. d., Kamnik.

Reflektanti naj se takoj brezobvezno zglasijo oz. pošljejo svoje ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja.

Industrija kovinskih in lesnih izdelkov v Dravski banovini sprejme

tehničnega uradnika

za samostojno vodstvo obrata. Biti mora agilni, iniciativni, iznajdljivi in oprezen, dokazati mora večletno prakso v kovinski industriji. Mesto se prvič zasede in se zaradi tega reflektira samo na popolnoma zanesljivo in samostojno moč. Izjerno ponudbe z navedbo vseh dosedanjih služb in referenc v upravo »Slovenca« pod »Zaupno mesto« 502.

Kam pa kam?

Na Kurešček

vozi avtobus v nedeljo, 16. t. m. ob 8 zjutraj izpred Mesnega doma. — Prijave telefon 36-98.

Prodamo

Šivalni stroji

rabljeni od 400 din dalje, novi stroji od 1600 din dalje. — Ugodni plačilni pogoji. — Stare šivalne stroje vzamemo v račun.

Nova trgovina

Tyrševa cesta 36

Žagr polnojarmenik

in dve krožni žagi v najboljšem stanju skupno prodam zaradi opustitve obrata. Ogledati in prevzeti na licu mesta. — Franc Majdič, Vir, Domžale. (i)

Najboljši trboveljski premog

brez prahu
toks, suha drva
I. Pogačnik
Janurčeva 5 Telefon 20-55



Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani

Naznanja žalostno vest, da je v petek, dne 14. januarja nenadoma umrl njen zvesti uslužbenec, gospod

Alojzij Povše

Pogreb bo v nedeljo, dne 16. januarja ob 3 popoldne iz hiše žalosti, Moste, Ribniška ulica št. 4, na pokopališče k Sv. Križu.

Pokoj njegovi duši!

V Ljubljani, dne 14. januarja 1938.

Globoko užaloščeni naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je ljubi Bog danes nenadoma poklical k sebi našega predragega očeta, tasta in starega očeta, gospoda

FR DERIKA LEBANA

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo ob 15.30 iz hiše žalosti v Zalogu 77 na pokopališče v Devici Mariji v Polju. Sv. maša zadušnica bo v petek, dne 21. januarja ob 8 v farni cerkvi v Dev. Mar. v Polju.

Zalog, dne 14. januarja 1938.

Bolle Marija, hči; Bolle Ivan star., zet; Bolle Ivan ml., vnuk.

NESTLÉ ČOKOLADA

V vsaki tablici čokolade NESTLÉ, ki se prodaja po din 1.— in več, se nahaja po ena lepa sličica. Hranite te sličice za novi album »Čudeži iz vsega sveta«, III. zvezek »Lepe pripovedke«, katerega si lahko nabavite pri Vašem dobavitelju, album je zelo interesanten in poučen.

Poceni naprodaj

dobro ohranjen voz na oljnatih osi in popolnoma nove eani. Zaloška c. 69, Moste. (i)

Sveža debela jajca

zajamčena, 720 kom. 560 din. Zaklani, očiščeni purani 10 kg 130 din, franco voznina razpošilja G. Drechsler, Tuzla. (i)

Les

lipov, jelšev in jesenov, popolnoma suh, rezan od 25 do 80 mm — prodam najboljšemu ponudniku pri odjemu vse zaloge. — Ogledati in prevzeti na licu mesta. Franc Majdič, Vir, Domžale. (i)

Prodam

300 m² suhih, metrskih bukovihi cepanic (drv). — Vprašati pri Ivan Petrič, lesna trg., Baravnica. (i)

Denar

2000 din posojila

išče poštena gospodična, da prevzame gostilno. — Naslov v upravi »Slov.« v Mariboru pod št. 130.

Obrt

Hitro, dobro in poceni

popravi vse vaše čevlje »Express« brzopopravilnica, Sv. Petra cesta 6.

Razno

Dobro vpeljana trgovina

čevljev v Ljubljani sprejme v komisijko prodajo čevlje vseh vrst proti rednemu tedenskem obračunu. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Komisija« št. 528. (r)

Poselitva

Poselitvo 11 oralov

v bližini postaje Tržišče, Dolenjsko, poceni naprodaj. Naslov: Plovhar, Tabor 5, vrata 3, Ljubljana

Ne zamudite prilike!

Ugoden nakup stavbnih parcel s vodovodom in elektriko v bližini postaje. — Pojasnila: Vižmarje št. 69. (p)

Dve lični hiši

posebno pripravi za obrtnika, sta naprodaj v Novem mestu. — Natančnejše informacije daje Mestna hranilnica v Novem mestu. (p)

Kunaver Ludvik

gradbeno-strokovno obraženi posredovalec — Cesta 29. oktobra št. 6, telefon 37-33, ima naprodaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za nasvete brezplačno na razpolago. (p)

Dvostanovanjsko hišo

z lepim vrtom, zidano pred 9 leti, prodam. — Vprašati v upravi »Slov.« pod št. 538. (p)

Hiša v centru Ljubljane

z renomirano staro gostilno — zaradi bolezni ugodno naprodaj. Velike lepe kleti in ves gostilni. komfort. Samo resni kupci naj se pismeno oglašijo v upravi »Slovenca« pod »Izredna priložnost« št. 552. (p)

Stanovanja

Stanovanje

velika kuhinja in soba, v mestu, se takoj odda le starejšim ženskam. — Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Poceni« št. 531. (b)

Poizvedbe

Aktovka

z važnimi listinami se je izgubila v noč od 8. na 9. t. m. v Ljubljani. Pošten najditelj naj jo proti nagradi izroči v upravi »Slovenca«.



Pri hripi, prehladu, nahodu

poskusite novo sredstvo

VUTOX

ki Vam more pomagati in Vas osvoboditi težav.

Dobiva se v vseh lekarnah.

Reg. S. P. br. 944 z dne 22. X. 1937.

Kupujte lepa in trajna darila novoporočencem

TRGOVINA

H. NIČMAN, LJUBLJANA

Vam nudi vsakovrstne kipe, krasne križe za obesiti in postaviti, cele garniture svečniki od Din 60' — dalje, slike najrazličnejše velikosti in kvalitete. Cene izjemno nizke. Postrežba točna in solidna.



Umrla nam je naša nad vse ljubljena mati, gospa

Ivana Dolničar roj. Kuhar

dne 14. t. m., po dolgi in mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, v 72. letu starosti.

Pogreb bo v nedeljo, 16. januarja ob treh popoldne iz hiše žalosti, Aleksandrova cesta 2, na pokopališče k Sv. Križu.

Sveta maša zadušnica se bo brala v sredo, dne 19. januarja ob 7 zjutraj v farni cerkvi Marijinega Oznanjenja.

Ljubljana, dne 14. januarja 1938.

Globoko žalujoče hčere, sinovi in ostalo sorodstvo.